

Onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit

nummer 9 / jaargang 16 / 23 juni 2016

vox

DOS
WEEK
AR
R
S

INTERVIEW
SPECIAL

Radboudumc

De afdelingen Medische Microbiologie en Interne Geneeskunde van het Radboudumc zoeken: Gezonde vrijwilligers (18-35 jaar) voor een malariaonderzoek.

Malaria is een van de meest voorkomende en ernstige infectieziekten. Er is dringend behoefte aan nieuwe medicijnen en vaccins tegen deze ziekte.

Doel

In het huidige onderzoek willen we onderzoeken of we een model kunnen ontwikkelen waarbij we in een later stadium vaccins of geneesmiddelen kunnen testen die de verspreiding van malaria blokkeren (transmissie-blokkerende vaccins en geneesmiddelen).

Onderzoekperiode

19 september 2016 – 30 november 2016
of
31 oktober 2016 – 23 december 2016

Infectie met malaria onder strikt gecontroleerde omstandigheden, gevolgd door een periode van dagelijks korte controles met bloedprikken.

Vergoeding: € 1600,-

Gezocht

Gezonde vrijwilligers (18-35 jaar)
voor een Malariaonderzoek

Vergoeding: € 1600,-

Contact

Isaïe Reuling, arts-onderzoeker
Lisanne van de Schans, arts-onderzoeker

Telefoon: 06-15399580
E-mail: malariavaccin@radboudumc.nl
Website: www.malariavaccin.nl
Facebook: www.facebook.com/malariavaccin

Wij organiseren vrijblijvende informatieavonden.

Graag uw reactie vóór 1 augustus 2016.

Het Hulpfonds helpt!

Het Hulpfonds biedt aan alle collega's van het umc en de universiteit financiële ondersteuning. Wij helpen met financieel advies, budgetbegeleiding en renteloze leningen.

Wil je meer informatie?

E-mail: info@hulpfondsradboud.nl | Telefoon: (024) 361 22 81 | www.hulpfondsradboud.nl

Radboud Universiteit

Radboudumc

Karaktervolle locaties

Vergader- en Conferentiecentrum Soeterbeek

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeek

reserveringsbureau@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 58 25

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendaal

Dé ontmoetingsplek op de campus

www.ru.nl/facultyclub

facultyclub@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 59 79

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit

P. 6

P. 12

P. 19

P. 26

P. 31

P. 36

P. 42

RE DAC TIO NEEL

DWARSDENKERS

Leon Wecke. Zijn naam stond vorig jaar wekenlang op het whiteboard ter redactie. Hij was een van de interviewkandidaten voor het zomernummer. Zo niet dé interviewkandidaat. De 83-jarige Radboud-polemoloog die weigerde met pensioen te gaan en over elke oorlog in de media zijn dwarse licht liet schijnen, moest ruim aandacht krijgen in Vox. Maar hij overleed voor we een afspraak konden maken, op 13 juni 2015.

Een jaar later prijkt zijn naam nog altijd op het bord. Leon Wecke is een bron van inspiratie. Denk voor jezelf! Praat niet mee. In de zomerspecial van 2016 daarom alsnog een artikel over hem. Opgetekend door collega Paul, die Weckes vrouw en collega's liet vertellen.

We gingen ook op zoek naar andere dwarsdenkers. Mensen die tegen de stroom in roeien. Vox-redacteuren reisden naar Brussel, Kopenhagen en Leuven. Interviewden wetenschappers en studenten met Armeense, Iraakse, Nederlandse, Deense en Canadese wortels. "Als iedereen hetzelfde denkt, hetzelfde praat en er hetzelfde uitziet, krijg je niks nieuws", zegt filosoof en activist Anya Topolski op pagina 34.

De vraag die in veel verhalen naar boven komt, is of er binnen de universiteit voldoende ruimte is voor afwijkende meningen.

Het antwoord is aan jou. Fijne zomer!

Annemarie Haverkamp
Hoofdredacteur Vox

VOX NR. 9 06/2016 INHOUD

P.6 / MONTASSER ALDE'EMEH

krijgt appjes uit Raqqa: 'We komen je afmaken'

P.12 / LOTTE JENSE is tegen

Engelstalige bachelors

P.19 / CASPAR SAFARLOU

'Pim Fortuyn was geweldig'

P.26 / WILLEM HALFFMAN

legt uit waarom tomaten goed zijn voor je geheugen

P.31 / ANYA TOPOLSKI

'Als kind dacht ik dat er iets mis was met de hersenen van Europeanen'

P.36 / LEON WECKE (†) was een

dwarsligger met een serieuze ondertoon

P.42 / JAFAR ALHASIME

'Ik heb nog nooit gedacht: 'Wat heb ik zin in een biertje''

DIRKJAN STAAT IN DIENST VAN DE GRAP

P. 24 / Poster

www.facebook.com/voxweb.nl

@voxnieuws

Iedere maand drinkt Vox een glaasje mee op een borrel die op een of andere manier met de Radboud Universiteit te maken heeft. Deze keer: het **officiële feestje** van de universiteit ter ere van de twee Spinozaprijswinnaars, **Wilhelm Huck en Mihai Netea**.

Tekst: Tim van Ham / Foto's: Nick van Dijk

WAAR? In de Aula WAS HET DRUK?

Er waren zo'n vijftig aanwezigen. Toch een beetje mager na het winnen van twee Spinozaprijzen.

Deze drie heren werken onder Wilhelm Huck, die door zijn Spinozapremie 2,5 miljoen te besteden heeft. Op opslag hoeven ze niet te rekenen. **Aigars Piruska** (rechts): "Maar als we een keer een gek project verzinnen, dan is er nu wel een pot met geld waar we wellicht wat aan hebben."

Ook **Sjoerd Postma** (rechts) heeft stiekem al nagedacht over wat te doen met de 2,5 miljoen van zijn baas Huck. "Het zou mij niet slecht uit komen als er een nieuwe machine komt om moleculen te scheiden. Kost maar een ton..."

Trees Jansen (rechts) is bijzonder trots op Mihai Netea, met wie ze al jarenlang samenwerkt. "En ik ben vorige week samen met Mihai op het NOS Journaal geweest!" De vrouw die maar liefst twee keer op een foto te bewonderen is, is labmedewerker Anneke Heijmans.

Mihai Netea (rechts) is niet het type dat met de vuist op tafel slaat. Meestal mist hij net.

Marlies Noz (links) en **Charlotte van der Heijden** kwamen binnen tegen de tijd dat de borrel al bijna afgelopen was.

Fashionably late? "Nee!"

Dinsdag is met afstand de drukste dag op ons lab. Ze hadden het niet slechter kunnen plannen..."

IN HET NIEUWS

Megabioscoop Studenten kunnen volgend jaar niet alleen bij megabioscoop CineMec terecht voor de nieuwste blockbuster, maar ook voor eerstejaarscolleges psychologie. De instroom van nieuwe studenten dreigt zo enorm te worden, dat zelfs de grootste collegezaal niet voldoende plekken biedt. Nijmegen lijkt vooral als een magneet te werken op Duitse studenten, die zich hebben aangemeld voor de nieuwe Engelstalige bachelor. De opleiding gaat er vanuit dat veel studenten de fiets zullen pakken naar de bioscoop in Lent, maar er wordt ook voor busvervoer gezorgd.

Nieuwe decaan De filosofen, theologen en religiewetenschappers hebben een nieuwe aanvoerder. Christoph Lüthy volgt op 1 juli Hans Thijssen op als decaan van de FTR-faculteit. Lüthy's onderzoek richt zich op de wetenschappelijke revolutie tussen 1600 en 1800 en op het begrip van materie in de natuurkunde, scheikunde en natuurfilosofie.

Studentenraad Binnen de Universitaire Studentenraad (USR) blijft volgend jaar de status quo gehandhaafd. De uitkomst van de verkiezingen is een kopie van die van vorig jaar: asap vier zetels, AKKUraatd drie en De Vrije Student één. Opvallend waren de achthonderd blanco stemmen. "Uiteindelijk draait het gewoon om de populariteit van de kandidaten en niet om de standpunten van de partij", verklaarde een blankostemmer zijn keuze tegen Vox.

Scriptie Het is de nachtmerrie van iedere student: één week voor de deadline je scriptie kwijtraken. Het gebeurde Sebastian, nota bene met de scriptie van zijn vriendin. Zij vroeg hem om haar scriptie even te back-uppen, want ze had haar usb-stick bij Sebastian laten liggen. Braaf ging Sebastian naar de UB. Tot hij zich realiseerde dat zijn college binnen enkele minuten begon. "Ik haastte me naar het college maar vergat de stick uit de computer te

Foto: CineMec

Eerstejaarsstudenten psychologie kunnen volgend jaar rekenen op colleges in CineMec.

halen." Sebastian zette een zoekactie op touw, maar vooralsnog zonder resultaat.

Campusdichter Merel van Slobbe is de nieuwe campusdichter van de Radboud Universiteit. Dat betekent dat jij haar gedichten maandelijks zult terugvinden in Vox (zie pagina 47). Ook zal de psycholoog-filosoof haar poëtische licht digitaal laten schijnen op bijzondere gebeurtenissen die plaatsvinden in en rond de universiteit. Houd daarvoor voxweb.nl in de gaten.

Verenigingsleven Niet alle studentenorganisaties vinden gemakkelijk een nieuw bestuur. Uit een enquête van Vox blijkt dat er organisaties zijn die

in de problemen dreigen te komen: van de 33 verenigingen die meededen aan het onderzoek zijn er zes die geen nieuw bestuur kunnen vinden. De reden? Studenten willen hun studieschuld liever beperken, nu het leenstelsel een feit is. Bovendien krijgen zij te maken met rendementsmaatregelen als het bindend studieadvies.

Nijmegen Het is lekker wonen in de Waalstad. Dat vindt niet alleen de auteur van dit stukje, de Atlas voor Gemeenten is het er hartgrondig mee eens. 'We' staan op acht in de top tien van aantrekkelijkste woonsteden. Tien jaar geleden prijkte Nijmegen nog op plek vijftien. De top drie is onveranderd: Amsterdam op één, Utrecht op twee en Haarlem op drie.

DWARSDENKERS GEZOCHT

Het Centrum voor Internationaal Conflict - Analyse & Management (CICAM) roept een nieuwe prijs in het leven: de Leon Wecke prijs, eens per twee jaar uit te reiken aan de man of vrouw binnen de Radboud Universiteit die zich in het publieke domein manifesteert als grootste dwarsdenker. De prijs is vernoemd naar de man die sinds 1968 leiding heeft gegeven aan het instituut, en eraan verbonden bleef tot aan zijn overlijden vorig jaar op 83-jarige leeftijd. Wecke was het toonbeeld van dwarsdenken en heeft een controversieel standpunt of ongemakkelijke waarheid nooit geschuwd.

Lees vanaf pagina 36 het profiel van Leon Wecke.

Foto: Erik Schothuis

WAARVAN AKTE

'De midden- en hogere klasse hebben de taal en het gedachtegoed van wat vroeger de zwakkere sociale klasse werd genoemd, geabsorbeerd. In de Tweede Kamer wordt nu net zo gepraat als in de gemiddelde volkswijk.'

Jan Derksen, hoogleraar Klinische psychologie, reageert op volkskrant.nl op de polarisering van het debat over discriminatie, racisme en integratie.

BOVEN HET MAAIVELD STAN GIELEN

Foto: Bert Beelen

Stan Gielen (63) staat voor een pittige klus. De decaan van de bèta-faculteit gaat per 1 september aan de slag als voorzitter van de raad van bestuur van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Hij wordt

daarmee de leider van de grootste Nederlandse financier van wetenschappelijk onderzoek. Gielen vindt er geen doekjes om: het moet anders bij NWO. Transparanter en minder bureaucratisch. "Er zijn allemaal verschillende deelgebiedjes met aparte gebiedsbesturen die op hun eigen manier en volgens hun eigen regels werken. Dat is heel verwarrend voor onderzoekers die subsidieaanvragen doen."

Lees het hele interview met Gielen op www.voxweb.nl/nieuws/stan-gielen-gaat-vernieuwd-nwo-leiden

'DENK JE DAT IK BANG BEN?'

'We komen je afmaken' is een van de appjes die hij kreeg uit Raqqa. Buitenpromovendus Montasser AlDe'emeh zocht Nederlandse en Vlaamse jihadisten op in Aleppo. Tot woede van IS probeerde hij vervolgens tientallen geradicaliseerde jongeren tegen te houden die ook in Syrië wilden vechten.

Tekst: Tim van Ham / Foto's: Artur Eranosian

'9/11 DE EERSTE DAG VAN DE REST VAN MIJN LEVEN'

| bio | **Tim Montasser** | geboren in | Russeifah, Jordanië (1988) | opleiding | Arabic and Islamic studies

Montasser AlDe'emeh (1988) scrollt aan een Brusselse cafétafel nonchalant door zijn WhatsApplijst. "Kijk", zegt-ie. "Deze lui zitten allemaal in Syrië, bij IS." Hij opent een oud gesprek over een Syriëganger uit Kortrijk die zichzelf vorig jaar opblies in Irak. Zijn bezorgde moeder bracht AlDe'emeh op de hoogte, die de negentienjarige tevergeefs op andere gedachten probeerde te brengen. Tot woede van IS, zo blijkt uit de berichtjes die volgden: 'Hoe durf je met hem over zijn zelfmoordaanslag te praten? Je wou op hem inpraten? Vuile hond van de kuffar (ongelovigen, red.) dat je bent!'

Nog een appje uit Raqqa: 'We komen je afmaken.' AlDe'emehs reactie: 'Kom maar op maat. Denk je dat ik bang ben?' En: 'Echte mannen schelden niet achter een scherm.' Chatten met zelfmoordterroristen en doodsb bedreigingen pareren behoort niet tot het standaard-takenpakket van onderzoekers aan de Radboud Universiteit. Wie is deze buitenpromovendus? En hoe belandde hij in hemelsnaam aan het front in Syrië?

Vox zoekt hem op in de Brusselse wijk Sint-Jans-Molenbeek, waar hij woont. Op een zonnige dag is voor de buitenstaander niet te merken dat dit stadsdeel het 'jihadcentrum van Europa is', zoals *The New York Times* schreef. Kinderen spelen, mensen groeten elkaar en de enige politie op straat leidt een staking in goede banen. Toch kwamen minstens drie van de acht terroristen van de aanslagen in Parijs uit deze wijk.

Jihadistenbaard

Montasser AlDe'emeh doet als buitenpromovendus aan de Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen onderzoek naar radicaliserende moslimjongeren en woont in die zin dus op de perfecte plek. "Ik bekijk hoe zij bepaalde concepten van de islam uitleggen", zegt hij. "Termen als jihad en kalifaat krijgen vaak een ultraradicaal invulling. Ik leg de verschillende interpretaties naast elkaar. Voor conclusies is het te vroeg, maar het lijkt erop dat geradicaliseerde jongeren jihadideologen volgen die ook populair waren toen jihadisten in Afghanistan tegen de Sovjet-Unie vochten in de jaren tachtig."

De manier waarop AlDe'emeh zijn onderzoek doet, is uniek. Meer dan naar eeuwenoude geschriften en hoge geleerden, kijkt hij naar hoe radicale jeugd nú tegen benaderingen van de islam aankijkt. AlDe'emeh hing veel rond met extremistische jongeren. Het gesloten wereldje van radicale moslims accepteerde hem als *fly on the wall*.

"Ik ben een Palestijn, stam af van een prominente stam en ken de Koran zowat van buiten", vertelt hij. "Daardoor word ik eerder geaccepteerd dan andere wetenschappers. Maar ik moest me ook anders voordoen dan ik ben. Twee jaar lang was ik volledig geïntegreerd in die kringen. Ik kon geen vriendin hebben en droeg een enorme jihadistenbaard. Ik riep dingen in de media waar ik niet achter stond, deed me radicaler voor dan ik was." Het zal rond deze tijd zijn geweest dat zijn naam bij inlichtingendiensten op de radar verscheen.

Al-Qaida

Een toneelstukje wil AlDe'emeh het niet noemen, eerder een onderzoeksmethode die zijn eigen overlevingskansen vergrootte. Het werkte. Via ex-leden van de inmiddels verboden salafistische en jihadistische organisatie Sharia4Belgium, regelde hij dat hij in de zomer van 2014 mocht langskomen in een huis op het platteland van Aleppo, waar toen Vlaamse en Nederlandse jihadisten verbleven. De groep vocht voor het aan Al-Qaida gelieerde Al-Nusra Front, vooral tegen Assad.

"Ik móést gewoon gaan. Ik dacht: als ik nu niet ga, ga ik nooit meer. Ga ik wel, dan wordt het óf mijn dood, óf ben ik als enige wetenschapper ter wereld daar waar het gebeurt. Ik wil niet gewoon wat onderzoeken schrijven, ik mik hoger."

Zonder zijn familie iets te vertellen, vertrok hij. Het werd een surrealistische trip. "Al in het vliegtuig van Istanbul naar Hatay zag ik mensen denken: die gast met die baard gaat naar Syrië. Eenmaal in Hatay heb ik een taxi genomen naar de grens. Overal waren jihadisten. Op tien meter van de grens deelde iemand een pak identiteitskaarten uit aan strijders die Syrië binnen wilden – onder de neus van de Turkse politie. Die gast keek me aan en zocht een foto die op me leek. Opeens ging de poort open en kon ik – zonder valse identiteitskaart – doorlopen. Ik betaalde enkele tientallen dollars aan een Turkse agent." Eenmaal 'binnen' reisde hij naar een villa met zwembad waar Vlaamse en Nederlandse Syriëgangers woonden. In

de omgeving zag hij dingen die hij nooit meer zal vergeten. Ziekenhuizen met kinderen onder de vliegen. Bominslagen op enkele honderden meters afstand. Woonwijken die bijna helemaal van de aardbodem zijn gevaagd.

Het werd écht spannend toen hij in de gevangenis van de rebellen belandde. AlDe'emeh had links en rechts gepolst of hij Abu Mohammad al-Julani kon spreken, de hoogste baas van Al-Nusra in Syrië. Dat leverde argwaan op. Hij werd opgepikt, geblinddoekt en in een auto gezet. Toen de blinddoek afging, richtten twee gemaskerde mannen hun kalasnikovs op hem, in een bloedhete ruimte ergens in de woestijn.

“Het was zo’n vreemde situatie – een dag ervoor zat ik bij wijze van spreken nog in het café in Brussel – dat ik tijdens het wachten in slaap ben gevallen. Uiteindelijk ben ik verhoord door de hoogste chef van de inlichtingendienst van Al-Nusra. Na een lange dag mocht ik gaan. De jongens in de villa waren blij toen ik terugkeerde, ze wisten niet of ze me ooit nog zouden terugzien.”

Eenmaal terug in België probeerde AlDe'emeh zijn oude leven weer op te pakken. Hij hielp ontspoorde jongeren, hij schreef en gaf lezingen. Het leverde hem enige bekendheid op in de stad. Gedurende de wandeling van en naar het café in Brussel wordt hij vier keer aangesproken door mensen die hem de hand willen schudden. De strekking van de gesprekjes is steeds hetzelfde: “Hoe gaat het? Wanneer kom je weer langs?” Het zijn medewerkers van scholen waar AlDe'emeh regelmatig spreekt.

Toen hij net terug was uit Syrië, bleven de traumatische beelden hem achtervolgen, vertelt hij. Zijn vertrouwen in de mensheid was verdwenen. AlDe'emeh werd zelfs suïcidaal. Het plan was om in het noorden van Noorwegen een bos in te lopen en daar dood te vriezen.

Uiteindelijk kwam hij er zonder psycholoog of medicatie weer bovenop. De lachende kindergezichten op de basisscholen waar hij lezingen gaf, deden hem goed. Beetje bij beetje herpakte hij zich. Tussen de nachtmerries en depressieve buien door scheen soms de zon. Zijn herstel kreeg – gek genoeg – een boost na de aanslagen in Parijs, eind vorig jaar. “Zo’n aanslag, dat is toch van den zotte? Dat was voor mij het moment om écht op te staan. Ik wist: dit kan niet langer zo. Ik had me voor mijn trip naar Syrië op de vlakte gehouden over moslimextremisme, maar sinds die aanslagen neem ik geen blad meer voor de mond. Ik vertel weer openlijk wat ik vind, denk en voel. Dat heeft me bevrijd. Langzaamaan ben ik weer de Montasser geworden die ik echt ben.”

Sindsdien is er in de Vlaamse media geen grotere IS-criticaster te vinden dan AlDe'emeh. Kranten, tijdschriften en tv weten hem te vinden. Lange tijd had hij een deradicaliseringscentrum in Mechelen, later ook in Molenbeek. Dat bleef niet onopgemerkt bij IS. Via Vlaamse jihadisten in Raqqa weet hij dat hij op ‘een lijst’ staat met doelwitten. “En sommige van die gasten weten waarschijnlijk wel waar ik woon.”

LEESTIP VAN ALDE'EMEH

Intisar Umm Mansur en Montasser AlDe'emeh, Mijn verlossing van het kwaad

“Lees het om te weten hoe meisjes radicaliseren, waarom begeleiding noodzakelijk is, hoe ze uiteindelijk afstand nemen van IS.”

Zijn eigen levensverhaal schreef Montasser AlDe'emeh ook op in een boek, dat hij samen met Pieter Stockmans maakte: De jihadkaravaan.

Bang is AlDe'emeh niet. “Ik heb besloten geen rekening meer te houden met dreigementen. Ik wil geen politiebewaking en ik kijk niet voortdurend over mijn schouder. Ik zeg wat ik wil, punt.” Hij laat een korte stilte vallen en schraapt zijn keel. “Staat je recorder nog aan? Mooi, dan heb ik een boodschap voor IS: ik stop niet. Ik heb in mijn eentje tientallen jongeren tegengehouden die naar Syrië wilden gaan. Jullie kunnen mijn lichaam doden, maar mijn ideeën niet. Ik ga door.”

Hij glimlacht erbij, maar is tegelijkertijd bloedserieus. Het is geen grootspraak, garandeert hij. “Die gasten zijn radicaal. Dan moeten wij dat ook zijn. Ik geloof niet dat liefde alles overwint. Moed overwint, en kracht. En een duidelijke visie. Hoe kun je liefde tonen voor iemand die zich wil opblazen in een vol theater? Ze moeten knappen met die doodsb bedreigingen. Als die gasten mij blijven zoeken, dan laat ik als eerbetoon aan de slachtoffers van de Brusselse aanslagen de Belgische vlag wapperen in Raqqa. Ik meen het. Hoe? Daar komen ze wel achter.”

9/11

Montasser AlDe'emeh wordt in 1988 geboren in een vluchtelingenkamp in Jordanië, nadat zijn Palestijnse ouders zijn gevlucht uit Israël. Het gezin AlDe'emeh belandt op een boerderij in een gehucht nabij Dendermonde. De jonge Montasser kan er nooit aarden. Hij is in het kleine Vlaamse dorp de enige allochtoon van zijn leeftijd. De enige moslim ook. AlDe'emeh leert uit eigen ervaring alles over de kloof waar radicaliserende jongeren in België in kunnen vallen.

Dat merkt hij vooral op 12 september 2001, daags na de aanslagen van 9/11. Hij noemt het de eerste dag van de rest van zijn leven. België polariseert en de dertienjarige Montasser wordt in het moslimhokje gedrukt. Hij voelt zich onbegrepen en radicaliseert in sneltreinvaart. De puber maakt plannen om in Palestina voor de goede zaak te vechten. Op zijn kamer hangen posters van Che Guevara, Fidel Castro én Osama bin Laden. Hij verslindt boeken vol radicale, islamitische teksten.

Uiteindelijk ziet AlDe'emeh het licht tijdens een college Geschiedenis van het Jodendom aan de universiteit in Leuven. “Toen de professor aan de les begon, ging mijn geest bijna letterlijk open. Nooit kwam ik dichterbij de ervaring van ‘verlichting’ dan toen. Alle zeepbellen waarin ik geloofde, werden doorgeprikt.” AlDe'emeh gaat mee op studiereis naar Auschwitz, waar hij leert over de Holocaust, waarover zijn vader altijd zei dat ‘het allemaal wel meeviel’.

Geheime dienst

Vanuit die ervaringen zette AlDe'emeh zich tot afgelopen voorjaar in zijn eigen deradicaliseringscentrum in voor jongeren die zich verloren in de radicale islam. Door ze een ander, genuanceerd verhaal te vertellen, wilde hij ze weer op het rechte pad brengen. Inmiddels is hij noodgedwongen gestopt. “Het is op. Ik kan het niet meer.

Ik heb me lange tijd ingezet voor een betere samenleving, maar de autoriteiten waren duidelijk niet geïnteresseerd in samenwerking. Ik ga me nu richten op mijn promotie aan de Radboud Universiteit, zodat ik later sterker terug kan komen.”

Makkelijk gaat dat loslaten niet. Op zijn telefoon-scherm toont hij een berichtje uit Syrië: “Mijn zoon ligt op sterven. Help hem alstublieft naar België te komen.” De moeder en haar jonge zoontje zijn in Syrië maar kunnen niet weg. Er is een foto meegestuurd, vanuit het ziekenhuis. “Ik kan het niet”, stuurde AlDe’emeh terug. “Je moet het federaal parket maar op de hoogte brengen.”

Dat laatste wil hij best uitleggen. “Stel dat ik iemand help terug te keren die hier vervolgens een aanslag pleegt. Uit empathie met een enkeling kun je geen heel land in gevaar brengen. Ik heb van mijn hart een steen gemaakt en help ze niet. Daarbij: wie na het zien van alle ellende daar nog zo stom is om naar Syrië te gaan, moet zelf de gevolgen dragen.”

Wat AlDe’emeh na zijn promotie gaat doen, weet hij niet. Amerikaanse instanties trekken aan zijn mouw. Talloze inlichtingendiensten zijn al langs geweest. “Zit ik in Parijs op het terras, belt de Franse geheime dienst. Of ik eens wil komen praten. Hoe die weten dat ik in Frankrijk was, is me een raadsel. Waarschijnlijk werd ik afgeluisterd, misschien nu nog wel. Vergis je niet: ik denk dat ik meer contacten in radicale kringen had dan wie ook in Nederland of België.”

Een carrière als spion ambieert hij niet. “Ik help graag. Ik word vaak benaderd op Facebook door mensen die willen praten. Het deradicaliseringscentrum moest stoppen, maar ik stuur in België niemand weg. Ik ga altijd het gesprek aan. Als iemand met zichzelf in de knoop zit en ik kan helpen, waarom zou ik dat niet doen?” *

ALDE'EMEH GEARRESTEERD

In januari van dit jaar werd Montasser AlDe’emeh gearresteerd. Volgens het federaal parket wordt AlDe’emeh ervan verdacht een vals getuigenschrift te hebben geschreven voor terrorismeverdachte Jawad O. AlDe’emeh zou ten onrechte hebben verklaard dat Jawad O. een deradicaliseringscursus bij hem had gevolgd. Met de verklaring van AlDe’emeh is gepoogd om Jawad O. vrij te krijgen, aldus het parket. Hoe zit dat? “Daar mag ik niks over zeggen. Maar daar maak ik me geen seconde zorgen over, dat komt wel goed.”

A portrait of Lotte Jensen, a woman with short brown hair and glasses, smiling and looking off to the side. She is wearing a dark blue shirt and a white jacket. The background is blurred, showing other people in a public setting.

ENGELSTALIG ONDERWIJS? **'NEJ TAK!'**

Hoezo is de universiteit beter af met Engelstalige bachelors? Lotte Jensen, hoofddocent Nederlandse letterkunde, gelooft er niets van. Ze pleit voor het behoud van Nederlandstalige bachelors. En de grap is: ze is Deens.

Tekst: Martine Zuidweg / Foto's: Thomas Tolstrup

Koning Willem-Alexander steekt haar zijn hand toe. Lotte Jensen slikt. Dit had ze niet voorbereid. Niet eens een beetje. Alleen een select groepje zou in aanmerking komen voor een onderhoud met de koning. Ze wist natuurlijk wel dat hij op het jubileum van de Maatschappij der Nederlandse Letteren zou zijn, op vrijdag 20 mei, als beschermheer. Maar pff, een persoonlijke ontmoeting, dat had ze niet verwacht.

Dus. Niet staren. “Ik heb college gegeven over de Nederlandse identiteit”, zegt ze tegen de koning, “bij de Universiteit van Nederland”. Willem-Alexander, in donkerblauw pak en oranje stropdas, knikt haar toe. Dan volgt een brede grijns. “Dan weet u vast dat een bekende Nederlander daar een uitspraak over heeft gedaan?”

Haha. Dat weet ze. Natuurlijk. Máxima zei – alweer bijna tien jaar terug – dat dé Nederlander niet bestaat. En ze had gelijk: er zijn Nederlanders in vele soorten en maten. “Dan weet u vast ook”, en nu buigt de koning zich naar voren, “dat alleen buitenlanders een uitspraak mogen doen over de Nederlandse identiteit?”

Precies. Van nationalisten houden we niet. Daar heeft ze hem. “Ik ben Deens.”

Jordbærtærte

Lotte Eilskov Jensen (44) prikt in een *jordbærtærte*, een aardbeiengebakje. Locatie: Café Europa, aan de Strøget, de belangrijkste winkelstraat in het centrum van Kopenhagen. Het café kijkt uit op een kerktoeren met in de spits een handvol Deense vlaggen, rood met een wit Scandinavisch kruis, de oudste nationale vlag ter wereld. We zijn op weg naar het huis van oma, *farmor*, want zo noemen de Denen de moeder van vader (niet te verwarren met *morfar*, dat is de vader van moeder). Het huis staat in de Trondhjemsgrøde, in het Amsterdam-Zuid van Kopenhagen, op nog geen tien minuten lopen van de Kleine Zeemeermin.

De wandeling kriskras door Kopenhagen moet antwoord geven op de vraag waarom dé pleitbezorger voor het behoud van de Nederlandse taal op de Nijmeegse campus nu juist een Deense is. Want als iemand het opneemt

tegen het universiteitsbestuur, dat veel meer Engelstalige bachelors wil, is het Lotte Jensen wel. Ze gaat de strijd aan in debatten, schrijft opiniestukken. De strekking is steeds: dat we Engels gebruiken in wetenschappelijke publicaties is prima, maar laat de opleidingen Nederlands. Want docenten geven beter college in hun eigen taal en afgestudeerden komen doorgaans op de Nederlandse arbeidsmarkt terecht.

Heel blij is hij dat de universiteit komend studiejaar het aanbod van Engelstalige bachelors uitbreidt van twee naar acht, zei collegevoorzitter Gerard Meijer afgelopen november voorafgaand aan een debat met Jensen. En hij houdt er graag de vaart in: wat hem betreft is over vijf jaar de helft van de bacheloropleidingen Engelstalig.

Ze was wel nerveus voor het debat, herinnert Jensen zich. Meijer is niet alleen de baas van de universiteit, maar ook in veel opzichten haar tegenpool: een echte bètaman, een van de harde cijfers. Maar ze was goed voorbereid. Daar zorgt ze wel voor bij dit soort gelegenheden. “Ik vond zijn verhaal niet echt overtuigend. Heel defensief. Hij benadrukte steeds dat deze verandering nieuwe studenten op gaat leveren. Maar hoe zit het dan met de kwaliteit van ons onderwijs?”

Trots

Tien maanden was Lotte Jensen toen ze met haar tweelingzus Stine (intussen bekend als filosoof, schrijver en tv-maker) en haar moeder naar Nederland reisde. Vader had al een begin gemaakt met zijn nieuwe baan bij het Europees centrum voor ruimtevaartonderzoek ESTEC. In hun huis in Oegstgeest creëerden vader en moeder Jensen een klein Denemarken. Een Deense au pair ontfermde zich over de tweeling en thuis werd alleen Deens gesproken. Ook toen de tweeling naar school ging, zagen *mor* en *far* erop toe dat hun Deens op peil bleef. Taalfouten konden de meisjes zakgeld kosten.

Elke zomer vloog de tweeling met een kaartje om de nek naar Kopenhagen. Daar stond *farmor* de meisjes op te wachten, twee Deense vlaggetjes in de hand. Vier weken lang klonk het dan van ‘Welkommen’, ‘Goddag’ en ‘Vi ses!’. Waarna de tweeling bij thuiskomst weer vloeiend Deens sprak.

Haar Deens is niet meer wat het was, zegt Jensen in Café Europa in vlekkeloos Nederlands. Maar ze heeft nog altijd een Deens paspoort. En ze staat de obers in Kopenhagen zonder hikkelen te woord, al weet ze dat haar

Deens niet het hunne is. “Ik spreek het Deens van mijn oma. Een soort Polygoonjournaal-Deens.” Ze bezoekt Kopenhagen nog regelmatig om haar vader op te zoeken, die na zijn pensioen met zijn nieuwe vrouw is teruggegaan. *Farmor* is op 97-jarige leeftijd gestorven, maar voor Lotte ademt Kopenhagen ook nu nog de geest van haar grootmoeder.

Neem de aardbeien in het taartje voor haar op tafel. Of het nu aardbeien waren, of aardappels, of raapstelen, oma kocht alleen Deense producten. Want waarom zou je – als je eigen land zo veel kwaliteit voortbrengt – eten van elders halen? Oma was geen uitzondering. Denen zijn trots op hun design, hun filmcultuur, hun mentaliteit waarbij vertrouwen in elkaar en een positieve levensinstelling de norm is. “Ik ken geen volk dat zo trots is op zichzelf als de Denen”, zegt Jensen lachend.

We lopen rondjes in een toren die we, niet toevallig, op ons pad troffen. In de voetsporen van Jensens oma die in dit gebouw, een voormalige sterrenwacht, zo’n dertig jaar geleden de tweeling naar de top bracht. Boven is het uitzicht groots: torenspitsen van kastelen en paleizen van de vele Christians en Frederiks die de twee Deense koninklijke families voortbrachten, parken en tuinen met meertjes, het blauw van de rivier de Sont. “Kijk, daar ligt het eiland Ven”, wijst Jensen in de verte. “Daar heeft de Deense astronoom Tycho Brahe zijn sterrenwacht gebouwd. Naar hem hebben we de jongste van onze twee zonen genoemd.”

Jensen studeerde Nederlandse letterkunde en filosofie aan de Universiteit Utrecht, volgens het credo dat haar oma haar voorhiel: ‘Je moet het uiterste uit je studie halen, want het is een voorrecht dat je mag studeren.’ *Farmor* had altijd Frans willen studeren, maar ze werd geacht voor het gezin te zorgen. Haar man had als generaal in het Deense leger zijn handen vol. Als stilzwijgend protest lag bij haar thuis altijd een Frans boekje – *Lettres de mon Moulin* van Alphonse Daudet – open op tafel. “Ik zie het nóg liggen.”

Jensen slaagde cum laude voor Nederlands en haar filosofiescriptie werd integraal gepubliceerd in het tijdschrift voor de geschiedenis van de wijsbegeerte.

Vondel

We passeren een rijtje feloranje huizen. Een bus met Deense vlaggetjes voorop rijdt voorbij. De kroonprins is jarig, horen we later.

‘IK KEN GEEN
VOLK DAT ZO
TROTS IS
OP ZICHZELF
ALS DE DENEN’

DÉ NEDERLANDER BESTAAT NIET, MAAR ER IS WÉL ZOIETS ALS EEN COLLECTIEVE IDENTITEIT

Nederlanders zijn geen trots volk, niet zoals de Denen. “Ik vind het onbegrijpelijk dat er niet meer aandacht is voor de Nederlandse taal in Nederland. Vondel is prachtig, waarom zijn Nederlanders niet trots op zo’n dichter? Engelsen komen er toch ook rond voor uit dat Shakespeare de grootste dichter aller tijden is? Er zijn momenteel meer studenten Nederlands in het buitenland dan in Nederland zelf. Dat is toch raar!”

Jensen krijgt prijzen (zoals een gouden erepenning van de Teylers Stichting voor de studie waarin ze aantoonde dat Nederlanders in de Franse tijd wél verzet boden tegen Napoleon) en subsidies (een Vidi-subsidie van wetenschapsorganisatie NWO waarmee ze haar project Proud to be Dutch, over de Nederlandse identiteit, financiert). En ze timmert in wetenschapsland aan de weg: ze is net benoemd tot vice-voorzitter van de Jonge Akademie, de nationale denktank van jonge topwetenschappers.

De drive is er, zo veel is duidelijk. En ze heeft een punt wanneer ze zegt dat de meeste docenten op de Nijmeegse campus niet klaar zijn om in het Engels college te geven én als ze zegt dat studenten doorgaans in Nederland gaan werken. Maar achter haar pleidooi gaat ook het verhaal schuil van iemand die aan den lijve heeft ondervonden hoe het voelt om los te zijn van je wortels. “Ga zelf maar eens in het buitenland wonen. Dan merk je pas aan welke Nederlandse gewoontes je gehecht bent.”

Immigranten hebben dat vaker, merkt ze: dat besef van de waarde van de eigen achtergrond. Ze hechten nog meer aan hun afkomst dan de inwoners in hun moederland. En Denen zijn al zo trots, laat staan de Denen in het buitenland, lacht Jensen. Taal is dan belangrijk. Want: bij uitstek een instrument om de nationale identiteit te laten zien. “Wij spraken thuis alleen maar Deens en niet omdat we niet anders konden. De taal gaf ons een band met het moederland.”

Jensen weet als geen ander dat taal niet alleen een communicatiemiddel is, maar ook een rol speelt bij wie je bent. In haar onderzoek komt dat terug. Ze analyseerde gedichten, pamfletten en toneelstukken die werden geschreven tijdens keerpunten in de Nederlandse geschiedenis: rampen, oorlogen en vredesbesprekingen. Lofdedichten op helden als Michiel de Ruyter, Willem van Oranje en Joost van den Vondel, die laten zien: hier spreekt een gevoel van Nederlanderschap. Zie ook *De Hollandsche natie* van Jan Frederik Helmers, een gedicht dat hij publiceerde tijdens de Franse inlijving (1812). Geschreven als

COLUMN

PH-neutraal

PH-neutraal is medewerker van de letteren-
faculteit van de Radboud Universiteit.

Camping Radboud

Ik ben misschien niet de *sharpest dresser* op de universiteit, maar ik verbaas me in toeneemende mate over de kledingkeuze waarmee een fors deel van de studentenpopulatie zich op het Radboudterrein vertoont. De zon hoeft maar even de plaats in te nemen van de hoosbuien, of uit alle hoeken en gaten stromen studenten toe die meer gekleed zijn op een dagje strand dan op het innemen van een dagelijkse portie academische kennis. Het zal de leeftijd wel zijn – ik loop komende maand alweer 25 jaar betaald rond op deze universiteit en dat doet wat met je – maar ik heb toch sterk het idee dat dat in mijn studententijd anders was. Niet per se beter – de hobbezaktuinbroeken en zelfgebreide truien waren ook niet bepaald mijn smaak – maar wel anders. Ik herinner me een jaargenoot die uit een bestuursrechtcollege gezet werd omdat hij een muts droeg in de collegezaal (een strafmaatregel die hij overigens succesvol aanvocht, waarop de betreffende hoogleraar het eerstvolgende college in compleet jacht-kostuum, mét jagershoedje, verzorgde), terwijl nu het aantal basketbalpetjes niet meer te tellen is. Met de klep in de nek, uiteraard. En dan hebben we het nog over bedekking. Bij de eerste zonnestralen gaat voornamelijk heel veel uit, waarbij vooral het enorme percentage korte broeken opvalt. Liefst wordt zo'n campingoutfit nog gecompleteerd met niet eens meer sandalen, maar teenslippers. Teenslippers! Kom op zeg, dat zijn dingen die je hooguit onder de douche van het sportcentrum draagt om voetschimmel of ander overdraagbaar ongemak te voorkomen.

Ik vraag me altijd af wat zo'n iets te luchtig geklede en geschoeide student m/v denkt van zijn/haar kledingkeuze. Passend bij de gelegenheid? Afgestemd op het die ochtend gestelde doel? Erg veel maakt het me ook niet uit, maar er zijn wel grenzen. Zoals vorige week toen ik met mijn collega de lift in stapte, en wij op de achtste verdieping werden vergezeld door een bebaarde, zeer zomers geklede hipstermeneer – op blote voeten. Zouden we dan toch ergens een zwembad hebben op camping Radboud?

verzetsgedicht en bedoeld om het Nederlandschap te beschermen tegen de invasie van Fransen.

Dé Nederlander bestaat niet, maar er is wél zo iets als een collectieve identiteit, weet Jensen. En taal speelt daarbij een grote rol. Een bestuurder die de politici, managers en docenten van de toekomst opvoedt in het Engels, miskent de meerwaarde van taaldiversiteit. Die moet je tegenhouden. *Nej tak* (nee bedankt), zouden de Denen zeggen.

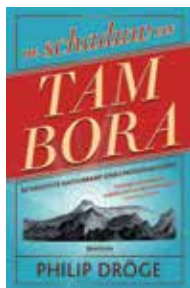
Nummer 4. Hier was het huis van *farmor*. Jensen kijkt omhoog naar het appartement op de vierde etage. Een ouderwetse lift bracht je boven, naar waar het ruim en gezellig was. Je kon nog net een glimp opvangen van de statige huizen van de ambassades aan de overkant. “We hebben hier goede tijden gehad”, zegt ze zacht.

Van hieruit bezochten ze de vele parken in de stad, pakten een film of renden door pretpark Tivoli achter Rådhuspladsen. Aten ze na afloop een *gammeldags isvaffel*, een Deense lekkernij van ijs met een *flødebolle* bovenop, eiwitschuim met chocolade.

Een eigentijdse Helmers, zo zou je Jensen kunnen noemen. “Omdat ik natuurlijk op mijn hoede ben voor ontwikkelingen die naar een te grote verengelsing gaan. En ik vind ook echt dat er mensen moeten zijn die het Nederlandse erfgoed verdedigen. Het belang van taaldiversiteit überhaupt. Het voelt inderdaad een beetje als Helmers die opstond tegen de Fransen en zei: ‘De Nederlandse taal mag niet verloren gaan!’.”

We lopen in de richting van Nyhavn, het kanaal naar de haven van Kopenhagen, met zijn kleurige huizen op beide oevers. Jensen grinnikt. “Ik kan dit soort dingen als Deense net iets makkelijker roepen dan een Nederlander. Een Nederlander loopt het risico om als nationalistisch weg te worden gezet.”

“Hej far!” Daar zit, in Nyhavn, plots de vader van Lotte Jensen op een bankje in de zon. “Ik vermoedde al dat jullie hier in de buurt zouden zijn”, zegt vader Niels in Nederlands met een sterk Deens accent. Op het terras liggen rood-witte kleedjes op tafel. Grijs dekens hangen over de stoelen. “Skål!”, zegt *far* boven zijn biertje. Hij lacht als zijn dochter hem de anekdote vertelt over haar ontmoeting met koning Willem-Alexander. Nou, daar heb jij een mooie opening voor je verhaal, knikt hij de journalist toe: “Alleen buitenlanders mogen over de Nederlandse identiteit praten. Alleen Lotte dus en hoe heet ze... Máxima. Ha!” ★

LEESTIP
VAN
JENSEN

Philip Dröge
De schaduw
van Tambora.
De grootste
natuurramp sinds
mensenheugenis.

“Spannend en intrigerend boek over een van de grootste vulkaanuitbarstingen uit de geschiedenis. We hebben Frankenstein en prachtige poëzie van Lord Byron aan deze ramp te danken. En de uitvinding van de fiets.”

PUNT!

NIEUWS

College van bestuur en UGV bereiken compromis over BSA-richtlijn

Op een zonnige en warme vrijdagmiddag medio mei vonden in een bovenzaal van het statige Huize Heyendaal bemiddelingsgesprekken plaats tussen een delegatie van het college van bestuur en een delegatie van de Universitaire Studentenraad en de Ondernemingsraad. Onder de deskundige leiding van oud-minister van Onderwijs Wim Deetman kwamen partijen na enkele gespreksrondes toch nog snel tot overeenstemming over de procedure rondom de richtlijn tot ophoging van de norm voor het halen van een positief bindend studie-advies (BSA). Nadat de Universitaire Gezamenlijke Vergadering (UGV) op 30 mei het compromis bekrachtigde, kwam dit definitief tot stand.

Waar ging het geschil ook alweer over?

Op 29 februari van dit jaar besloot de UGV vrijwel unaniem om een geschilprocedure aan te spannen tegen het college van bestuur over de bindende richtlijn met betrekking tot verhoging van de BSA-norm. Dit was het eerste echte geschil ooit tussen de medezeggenschap en het college van bestuur. De richtlijn hield in dat alle faculteiten verplicht werden om de BSA-norm te verhogen tot minimaal 42 en maximaal 45 studiepunten. Voorheen lag de norm op 39 tot 42 studiepunten. Het college nam het standpunt in dat de facultaire medezeggenschap verplicht zou zijn mee te werken aan de verhoging van de BSA-norm. De BSA-norm is echter onderdeel van de Onderwijs- en Examenregeling en daarop heeft de Facultaire Gezamenlijke Vergadering instemmingsrecht. Het college stelde dat de richtlijn het systeem van medezeggenschap op dit punt feitelijk zou 'uitschakelen'. Het geschil ging dus over de gevolgde procedure. De UGV was van mening dat FGV's bij de Radboud Universiteit op grond van de Structuurregeling instemmingsrecht hebben op verhoging van de BSA-norm, ook in geval van een richtlijn.

Waar bestaat het nu gesloten compromis uit?

1. De OR en USR aanvaarden dat het college van bestuur bevoegd is om over de uitwerking van het BSA een richtlijn vast te stellen die bindend is voor decanen.
2. Het college van bestuur aanvaardt dat – omdat de regels omtrent het BSA in de OER moeten zijn opgenomen – iedere decaan de verhoging van de BSA-norm ter instemming moet voorleggen aan zijn of haar FGV.

Wat betekent dit compromis in de praktijk?

De verhoging van de BSA-norm moet op korte termijn alsnog door de decaan ter instemming worden voorgelegd aan de FGV. Vervolgens zijn er twee scenario's te bedenken:

1. De FGV stemt in met de ophoging van de BSA-norm; dan is er geen probleem en wordt het BSA voor die faculteit opgehoogd.
2. De FGV stemt niet in met de ophoging; er is dan een facultair geschil tussen de decaan en de FGV.

Wat gebeurt er bij een facultair geschil?

Als een FGV niet instemt met verhoging van de norm, dan bepaalt het reglement van de FGV dat dit geschil moet worden voorgelegd aan het college van bestuur. Omdat het hier gaat om de uitvoering van een eigen richtlijn van het college, zou dit een wat merkwaardige geschilprocedure zijn. Daarom is in aanvulling op het reglement besloten dat het college over deze geschillen pas een uitspraak doet nadat een onafhankelijke commissie een zwaarwegend, inhoudelijk advies heeft uitgebracht. Het college mag hier alleen gemotiveerd van afwijken. De commissie bestaat dan bovendien uit onafhankelijke, externe leden: één persoon aangewezen door het CvB, één door de FGV en deze twee wijzen samen een derde persoon aan. Omdat de instelling van deze adviescommissie een afwijking vormt van het reglement van de FGV, heeft dit compromis geen precedentwerking: alleen in dit ene geval komt er bij een eventueel facultair geschil een adviescommissie.

Conclusie

Als UGV zijn we zeer tevreden met het gesloten compromis. Er staat vast dat FGV's hoe dan ook instemmingsrecht hebben op de OER, ook nu er sprake is van een richtlijn van het college van bestuur. Wanneer decanen vervolgens op grond van deze bindende richtlijn de BSA-norm willen verhogen, moeten zij dit voorgenomen besluit ter instemming voorleggen aan hun FGV. Mocht de FGV niet instemmen, dan gaat dit geschil naar het college. Een onafhankelijke commissie brengt dan een inhoudelijk advies uit waar alleen gemotiveerd van mag worden afgeweken.

Foto: Dick van Aalst

'MIJN VADER INSPIREERT MIJ'

Diederik Stapel naar de universiteit halen, is vragen om problemen. Caspar Safarlou (22), de eerste lijsttrekker van de Nijmeegse tak van De Vrije Student, deed het desondanks. Een gesprek in zijn ouderlijk huis in Boxtel, waar hij elk weekend tot diep in de nacht discussieert met zijn Armeense vader.

Tekst: Annemarie Haverkamp / Foto's: Duncan de Fey

Boxtel, zondag 6 maart 2016. Caspar Safarlou vertelt bij zijn ouders thuis aan de keukentafel dat zijn partij Diederik Stapel heeft gevraagd om te komen spreken op de Radboud Universiteit. Zijn vader reageert met 'geweldig!' Moeder kijkt bedenkelijk. Moet dat nou? Hier komt gedonder van, weet ze zeker. Liever ziet ze dat ze haar 'menneke' maar met rust laten.

Dat er gedonder van komt, weet Caspar ook wel. Stapel is persona non grata in universiteitenland. Hij was het die de goede naam van de wetenschap bezoodde. Met zijn gefraudeerde. Honoursstudenten hadden de sociaal psycholoog gevraagd voor een lezing op de Nijmeegse campus, maar hun uitnodiging ingetrokken op verzoek van het college van bestuur. Daarop dacht Caspar – en met hem zijn partij De Vrije Student: 'Iedereen is vrij om te spreken. We kunnen juist leren van zijn verhaal.' En de partij stuurde de paria een vriendelijke mail.

Vader Serjik Safarlou herinnert zich nog levendig hoe Caspar die zondagavond het huis verlaat. In zijn eentje, op weg naar Nijmegen en naar een universiteit die niet blij met hem zal zijn. Maar vastbesloten. De argumenten en *damage control* hebben ze dat weekend uitvoerig besproken. "Ik heb hem geen sms meer gestuurd", zegt Serjik. "Als ik hem belde, zou ik hem maar uit zijn concentratie halen. Met elke handreiking die je doet, tast je zijn authenticiteit aan."

De volgende dag staat zijn zoon op de site van *De Telegraaf*. Moeder Lisette, werkzaam in de sociale sector, print het stuk uit. Caspar heeft dan inmiddels een goed gesprek gevoerd met de decaan van de sociale faculteit. Ook die is tegen de komst van Stapel. "We zijn het niet eens geworden", zal Caspar zijn ouders laten weten. Desondanks spreekt de wetenschapsfraudeur op maandagavond 7 april een zaal Nijmeegse studenten toe. "Stiekem was ik heel trots op mijn zoon", zegt Serjik. "Maar ook dat heb ik toen niet gezegd. Caspar moest vooral autonoom blijven denken."

Een slecht vakantieverhaal

Drie maanden later zitten we aan diezelfde keukentafel in een hoekhuis in Boxtel. Plastic kleedje, laptop, boeken. Hier, voor het raam met uitzicht op de rivier de Dommel, discussiëren vader en zoon in het weekend vaak tot diep in de nacht. Over filosofie, wetenschap, politiek, menselijk gedrag. "Ik leer van hem", zegt Serjik. "Hij inspireert mij", zegt zijn zoon.

In dit huis heeft Caspar leren denken. Zijn vader is Armeens. Kwam in 1984 als vluchteling van Teheran naar Nederland. Onder het bewind van Ghomeini

kon Serjik niet langer zeggen wat hij dacht. Als christen was hij na de islamitische revolutie vogelvrij. Over zijn vlucht heeft hij zijn twee zoons – boven Caspar zit Robbert-Jan – weinig verteld. "Ze weten flarden", zegt hij. "Als van een slecht vakantieverhaal."

Het is een bewuste keuze. Hij wil zijn kinderen niet belasten. Ze moeten de ruimte krijgen te worden wie ze zijn. Caspar blijkt geïnteresseerd in politiek. In 2015 wordt hij lijsttrekker van de Nijmeegse afdeling van een nieuwe studentenpartij: De Vrije Student (DVS). Een liberaal geluid in de linksige studentenpolitiek. Serjik is enthousiast. Hij stimuleert de plannen van zijn zoons.

Terwijl moeder Lisette – blonde krulletjes, blauwe ogen – in onvervalst Brabants vraagt of het bezoek koffie wil, legt Caspar uit hoe hij in de politieke arena belandde. "Op de middelbare school zat ik al met vrienden in een debatclubje. Debatteren was voor ons een sport. Het ging om de uitwisseling van ideeën. We waren liberaal, maar voelden ons niet

'PIM FORTUYN IS EEN VAN MIJN GROOTSTE INSPIRATOREN'

DE VRIJE STUDENT

De Vrije Student (DVS), ondersteund door de JOVD (jongerentak van de VVD), deed in 2015 zijn intrede in de studentenpolitiek. De partij haalde in Nijmegen één zetel in de Universitaire Studentenraad (asap heeft er vier, AKKURAAT drie). Een van de eerste acties van de nieuwe partij was rondgaan met stukjes kaas en worst toen de universiteit de vleesvrije maandag aankondigde. Want de student moest te allen tijde zelf kunnen kiezen. Bij de verkiezingen in mei 2016 behaalde DVS opnieuw één zetel. Caspar Safarlou was het eerste jaar lijsttrekker.

thuis bij de VVD. We spraken over digitale mogelijkheden en privacy. Zo kwamen we terecht bij de Piratenpartij.”

Serjik: “Ik vond die Piratenpartij wel leuk. Een paar anarchistische jongens bij elkaar. Ik ben me er in stilte in gaan verdiepen, zodat ik erover mee kon praten. Ik was al lang blij dat mijn zoon niet met molotov-cocktails ging gooien of een ministerie bezette.”

Pestkoppen waren het wel, die jongens. Ze wisten net iets meer van programmeren dan hun docenten. Dus legden ze wat schoolcomputers plat. Bouwden ze een schaduwwebsite waar leerlingen met één druk op de knop hun rooster konden zien. Caspar moet lachen als hij erover vertelt. Ja, er werd wel eens iemand boos, zoals die decaan die eiste dat de site offline ging – anders geen diploma! Uiteindelijk verkochten de jongens de site aan de school.

De Vrije Student is voor Caspar, die kunstmatige intelligentie gaat studeren, een logisch vervolg op de Piratenpartij. Studenten moeten meer van zich laten

horen binnen universiteiten, vindt hij. Hij stuurt een opiniestuk naar NRC. ‘Pluche-plakkende universiteitspolitici die geen stip op de horizon zetten’, noemt hij de zittende studentbestuurders.

Zijn ideeën over hoger onderwijs wisselt hij uit met zijn vader. De debatten die eraan komen voor de eerste studentenraadverkiezingen, bereidt hij thuis voor. Elk weekend is hij in Boxtel. “Ik heb hem wel wat foefjes voor gesprekstechnieken bijgebracht”, vertelt vader Serjik, die net als zijn vrouw in de sociale sector werkt. “Maar een gesprek voeren moet je toch echt zelf doen.”

Tot twee jaar geleden zat Serjik in de gemeenteraad van Boxtel. Eerst namens het CDA, later voor de lokale partij Balans. Hij is ermee gestopt omdat hij zichzelf op een dag hoorde ‘zeuren als een oud vrouwtje’. Hij was saai geworden, bracht geen vernieuwing meer.

Zijn zoons zorgen voor de verrassingen thuis. Eerst Robbert-Jan. Die laat tijdens het avondeten opeens weten dat hij naar de KMA wil, de Konink-

**'HET IS ECHT
NIET MIJN
BEDOELING
MENSEN
TEGEN DE
SCHENEN TE
SCHOPPEN'**

lijke Militaire Academie. “En dat in een links-pacifistisch huis!”, roept Serjik uit. “Wat hadden wij fout gedaan?” Hij bedoelt het als grapje. Het was even slikken – en nog eens slikken en nog eens slikken – maar de oudste zoon krijgt alle steun die hij kan gebruiken. Dan Caspar. Die komt op een dag op de proppen met Pim Fortuyn. In datzelfde links-pacifistische huis.

“Fortuyn is een van mijn grootste inspiratoren”, licht Caspar toe. “Wat een geweldige man, wat een geweldig leven.” Toen de flamboyante Rotterdamse politicus werd vermoord, was Caspar acht. Hij leerde pas over hem toen hij voor zijn verjaardag een boek van hem kreeg van een schoolvriend. Wat hem zo aanspreekt in Fortuyn? “De liberale ideeën en zijn retoriek.” De debat filmpjes van Fortuyn op YouTube heeft hij wel honderd keer gezien. Een van zijn toespraken kent hij uit zijn hoofd. En nee, extreem vindt hij Fortuyns ideeën niet (Fortuyn was kritisch op de islam en op de heersende politieke elite, red.). “Hij was een academicus en schreef hele normale boeken.”

Zijn vader is het met hem eens. Fortuyn was onmiskenbaar een intellectueel. Was hij rechts? Links? “Hij had ruggengraat”, zegt Serjik. “Ik was eens bij een lezing van hem. Hij zei soms bizarre dingen. Liet je echt zweten. Mensen begrepen hem vaak niet.”

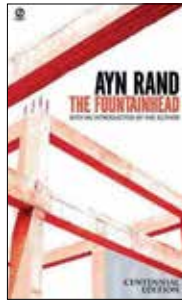
Moeder Lisette mengt zich in het gesprek. “Ik voel me verwant met de moeder van Pim Fortuyn”, zegt ze. “Ik zag haar eens op tv. ‘Hou je nou koehoest’, zei ze soms tegen haar zoon. De jongen bedoelde het heus goed. En dan deden ze zo lelijk tegen hem.” Ze wijst naar Caspar. Ook zo’n goed jong. Maar doordat hij dwarse dingen doet, krijgt hij soms de volle laag.

Volgens Serjik moet je daar juist je voordeel mee doen. Als iemand je uitmaakt voor klootzak, kun je dankjewel zeggen. Blijkbaar heb je iets geraakt. Dat kan het begin zijn van een dialoog: vanwaar die allergische reactie?

Caspar is geen ruziezoeker, zegt de student zelf. “Het is echt niet mijn bedoeling mensen tegen de schenen te schoppen.” Waar het hem om gaat, is mensen wakker te schudden. Bevragen waarom we de dingen doen die we doen.

Begin dit jaar werd hij door studentenwebsite Nultwee vier uitgeroepen tot ‘meest inspirerende student’. De lijsttrekker van DVS was creatief en hardwerkend, luidde het oordeel. Caspar Safarlou was niet alleen actief in de universiteitspolitiek, hij volgde ook nog even het interdisciplinaire honoursprogramma en rondde het beurzenprogramma van de Stichting Thomas More af. “Superleuk”, vindt Caspar die titel. Het is nogal een compliment, als anderen je inspirerend vinden.

Na de zomer switcht hij van studie. Filosoferen past beter bij hem dan programmeren. Hij heeft zich ingeschreven voor de master Politieke theorie. Een carrière als politicus ambieert hij echter niet. “Mijn jaar in de studentenraad zit erop. Nu ken ik het. Het was hartstikke leuk, maar het is klaar.” Caspar wil de diepte in. Momenteel is hij gefascineerd door de ideeën van de

LEESTIP VAN SAFARLOU

Ayn Rand The Fountainhead

“Over architect Howard Roark die weigert een compromis te sluiten tussen zijn artistieke visie en de oordelen van anderen. Deze roman is de ultieme ode aan het autonome individu en maakt korte metten met alledaags pragmatisme. Meest inspirerende boek dat ik ooit heb gelezen.”

Caspar en vader Serjik in het bootje dat naast het huis in de Dommel ligt. Foto: Annemarie Haverkamp

Amerikaanse schrijfster en filosofe Ayn Rand. Naast zijn laptop ligt een boek over haar theorieën dat hij nog niet had. Dit weekend op de kop getikt, het lag zo maar in de boekhandel in Eindhoven. Het was Rand die hem het laatste zetje gaf in de richting van filosofie. Misschien wil hij later promovoren.

Zijn vader ziet hem in de toekomst niet in Nederland blijven. Caspar knikt instemmend. “Ik zou een grote stad wel leuk vinden. Los Angeles of New York.” Twee keer was hij op vakantie in de Verenigde Staten. Veel familie van zijn vader woont daar.

En Armenië? Is dat een optie? “Nee”, zegt Caspar. Hij is er wel geweest, samen met pa. Maar hij spreekt de taal niet eens. Weet weinig van het land. “Voor mij waren die reizen *sentimental journeys*”, zegt Serjik met een dromerige blik. “Ik denk dan: ‘hier in Armenië is iedereen aardig tegen mij’. Natuurlijk is dat niet waar. Maar als ik die bergen zie, krijg ik een brok in mijn keel. Ik vind het mooi als ik de wolken zie dansen boven het land.”

In Nederland weet hij niet beter dan dat hij wordt gediscrimineerd. Is ergens een terroristische aanslag gepleegd, dan zet hij een alpinopet op als hij naar buiten gaat. Denken ze dat hij een Fransman is. En Caspar? “Mensen denken vaak dat ik Grieks ben. Safarlou. Souvlaki. Dan begin ik over ‘ons mam’ en ‘ons pap’. ‘Oh Brabant’, denken ze dan.”

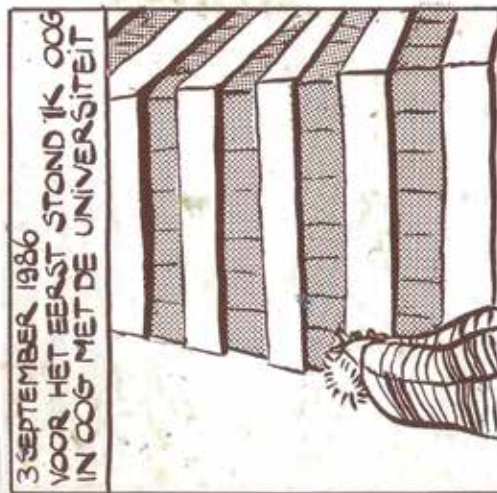
Moeder Lisette is geboren en getogen in Boxtel. Het huis waar het gezin woont, is haar ouderlijk huis. Zoete inval was het toen de jongens nog thuis woonden. Het is afwachten waar Caspar en Robbert-Jan zich straks settelen.

Caspar maakt zich weinig zorgen over zijn toekomst. Hij kan altijd nog terugvallen op zijn kennis in de ict – nu al benaderen werkgevers hem via LinkedIn. Vader Serjik geeft geen antwoord op de vraag welk beroep hij bij Caspar vindt passen. Hij wil hem niet beïnvloeden. Autonomie, daar draait het om in de familie Safarlou. ★

Mark Retera (52) ging ooit psychologie studeren in Nijmegen, maar werd striptekenaar. Zijn eigen-zinnige tekeningen met in de hoofdrol de sullige, slecht geklede Dirkjan maakten via *ANS* promotie naar *Panorama* en het *AD*. In 2004 sleepte Dirkjan de titel Grootste Radboudiaan binnen (ten koste van de zalige Titus Brandsma). Vorige maand kreeg Retera de belangrijkste kunstprijs van de stad: de Karel de Grote Oeuvreprijs.

Tekst: Mathijs Noij / Illustraties: Mark Retera

DIRKJAN STAAFT IN DIENST VAN DE GRAP

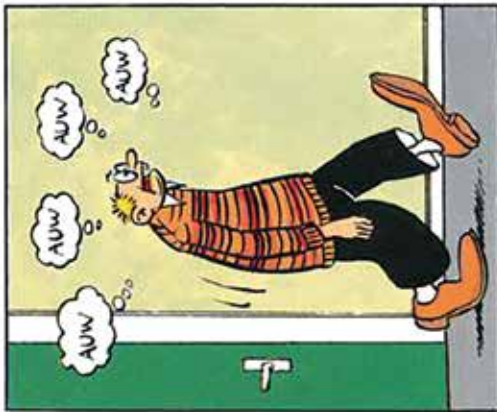
1989

Mark Retera: "Tijdens mijn studie psychologie was ik vooral bezig met mijn eigen dingetjes: tekenen en muziek maken. Toen kon dat nog. Bij *ANS* vond ik een plek waar ik 's middags mijn

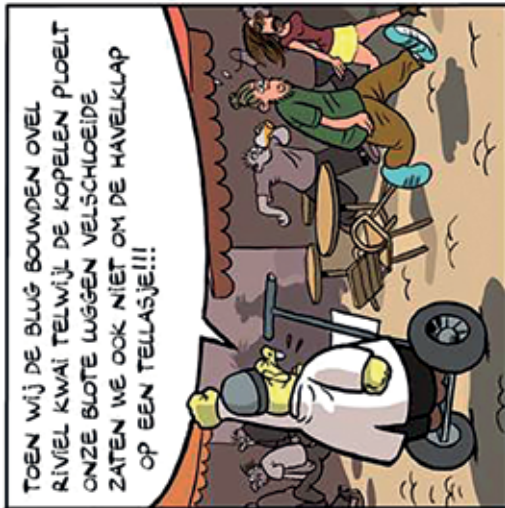
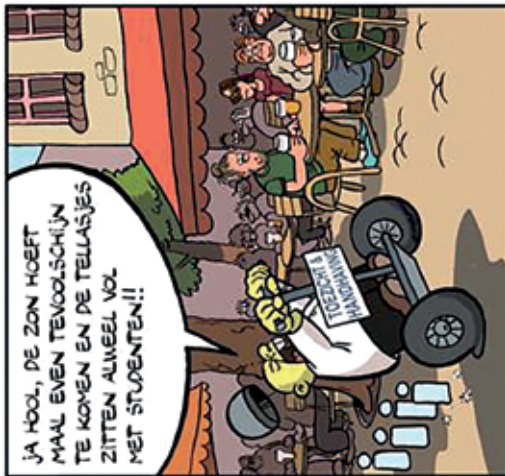
boterham kon opeten. Het was ook toen een clubje dat het leuk vond om tegen de gevestigde orde te schoppen. Kritische verhalen schrijven over Carolus Magnus, en zo."

1995

Mark Retera: "Ik kan niet zeggen dat het personage Dirkjan een ontwikkeling heeft doorgemaakt. Hij is ook niet echt een personage. Ik bedenk gewoon een leuke grap en daar kies ik een figuur bij. Meestal is dat Dirkjan, soms iemand anders. De kracht van de strips over Dirkjan is dat ze nooit belerend zijn: het moet vooral leuk zijn. Over vluchtelingen teken ik niet, dat is niet te combineren met humor."

62

2016

Mark Retera: "Het is nooit mijn bedoeling om mensen te kwetsen met mijn strips. In ieder geval niet zonder goede reden. De strips moeten in de eerste plaats grappig zijn. Ik heb wel eens een klacht gehad na een strip met Papoea's

in een kookpot met een botje door de neus. Meestal zijn mijn figuren echter zo cliché dat niemand er aanstoot aan neemt. Over de loempia-verkoper (de figuur in deze strip, red.) heb ik nooit klachten gehad."

2004

Mark Retera: "Het was een erg komisch moment dat Dirkjan tijdens een door Vox uitgeschreven verkiezing werd uitgeroepen tot Grootste Radboudiaan. Vooral omdat er mensen waren die daar niet zo blij mee waren. Ook nog wel

enigszins begrijpelijk, aangezien hij Titus Brandsma achter zich liet. Een groepje docenten startte een tegenoffensief om Dirkjan van de winst af te houden, maar tevergeefs."

tegenoffensief om Dirkjan van de winst af te houden, maar tevergeefs."

DE MAN ACHTER MR. MANIFESTO

Drie jaar geleden stond wetenschapssocioloog Willem Halffman op als een van 's lands grootste luizen in de pels in de universitaire wereld. Wie is de man die kritiek leveren in onderzoek en onderwijs tot belangrijke waarde verheft? 'Ik probeer in mijn colleges de hoofden van studenten te laten tolleren.'

Tekst: Paul van den Broek / **Foto's:** Erik van 't Hullenaar

Wetenschapshistoricus Christoph Lüthy zei: 'Vraag hem naar paarden en muziek'. Uw guilty pleasure?

"Ik ben de laatste drie jaar milder geworden voor mezelf, ik leefde te veel in mijn hoofd, en dat kan niet als je met paarden omgaat. Die beesten hebben een bizar goede sociale intelligentie: als je de stal inloopt voelen ze je stemming en als je gestrest bent, weet je zeker dat je gedonder krijgt met je paard. Die pikt dat niet. Je móet je paard met aandacht en geduld benaderen, ze worden niet voor niks ingezet bij therapieën om tot rust te komen."

Uw passie is paarden met muziek, dressuur dus?

"Door de bossen zwerven was toch saaier dan ik dacht, nu beoefen ik inderdaad de dressuur, maar de muziek komt er pas bij als ik echt gevorderd ben. Dressuur geeft een prachtige interactie, het is bijna dansen als het goed gaat, een sport met een onvoorstelbare diepgang, die je in een ander universum brengt."

Uw collega en vriendin Tamara Metze noemt een andere passie, het draaien van plaatjes. Hebt u ooit voor de keuze heeft gestaan: dj worden of onderzoeker?

"Nee, muziek is een hobby. Eén keer per maand draai ik plaatjes in een café in de Staatsliedenbuurt. Ik vind het prachtig om van alles uit te zoeken: hoe muziekstijlen bewegen door culturen en tijden heen, hoe een Griekse handelaar Cubaanse muziek naar Congo bracht, en hoe in de jaren vijftig en zestig in Jamaica de ska opkwam, ver voor Bob Marley beroemd werd met zijn reggae. Fascinerend!"

We kunnen Tamara geruststellen dat u voor de wetenschap behouden blijft?

"Ja, ze kan gerust zijn. Muziek is leuk, maar niet belangrijk genoeg, ik kan me er niet boos over maken.

Ik zeg altijd tegen studenten: 'Ga door met iets waar je je boos over maakt'. Je hebt die opwindning nodig om je vast te kunnen bijten."

Kennisfabriek

Waar u zich boos over maakt laat zich raden: de universiteiten deugen niet. Maar na het manifest van vorig jaar (zie

THE ACADEMIC MANIFESTO

Willem Halffman (Antwerpen, 1966), als wetenschapssocioloog verbonden aan de bètafaculteit, publiceerde vorig jaar samen met zijn Amsterdamse collega Hans Radder *The Academic Manifesto*. Dit manifest kwam tot stand binnen de actiegroep van wetenschappers H.NU, en baande op de golven van de studentenprotesten van mei vorig jaar de weg voor een nieuwe, ideale universiteit. In een notendop: weg met nodeloze bureaucratie en dure pr-campagnes waarmee universiteiten elkaar beconcurreren, een halt aan opleidingen die gelijk een koekjesfabriek studenten in recordtempo naar het diploma loodsen, en stop het zinloze geschrijf van publicaties én tijdverslinden-

de competities om onderzoeksgeld. Vox vroeg vijf mensen in de omgeving van Halffman voor input voor het gesprek: zijn Amsterdamse collega Hans Radder, zijn Tilburgse collega en vriendin Tamara Metze, wetenschapshistoricus Christoph Lüthy en twee van zijn studenten, Serge Horbach en Twan Joosten. Halffman, eerder verbonden aan de universiteiten van Twente en Amsterdam, publiceert onder meer over de beknelde relatie van politiek en wetenschap. Willem Halffman woont in Amsterdam.

The Academic Manifesto, from an Occupied to a Public University, zie: www.platform-hnu.nl

'STEENTJES IN DE MACHINERIE GOOIEN KAN VANDAAG AL'

kader) is het erg rustig. Bent u niet boos meer?

"Nee, we schreven in 2013 al een eerste versie van het manifest, mijn boosheid is voorbij. Na jaren van kritiek heb ik me afgelopen jaar vastgebeten in iets opbouwends, samen met studenten van de Honours Academy heb ik me verdiept in de ideale universiteit. We zien die als een meent: een kennissamenleving waar wetenschappers en studenten ideeën uitwisselen, waar we met organisaties samenwerken om urgente problemen aan te pakken, waar burgers colleges kunnen bijwonen."

Voor welk probleem van de huidige universiteiten is de meent de oplossing?

"Een meent komt in plaats van het bedrijfsmatig model waarin universiteiten nu zitten gevangen: de kennisfabriek, de koekjesfabriek voor studenten. Waarom zouden gewone mensen niet mogen binnenlopen om colleges te volgen, waarom doet onze universiteit zo moeilijk over het online beschikbaar maken van onderwijs? Overal moet voor betaald worden, en de samenleving redeneert: 'We hebben toch al betaald, via de belastingen'. Het bedrijfsmatig model is koren op de molen van populistten. 'Waarom zijn jullie er niet voor óns', roepen ze tegen universiteiten die hun deuren niet opengooien, en ze hebben nog gelijk ook."

Over welke zaken binnen de Radboud Universiteit maakt u zich nu boos?

"Om het argument dat je nu hoort om de toestroom van buitenlandse studenten te motiveren, die we in huis halen met nieuwe Engelstalige bachelors. Waarom? 'Omdat we moeten groeien.' Je kunt daar tal van argumenten tegenin brengen, maar het groeiemodel, het verdienmodel, is zó hard dat je het bijna niet van tafel krijgt. Engels onderwijs is onzin: de meeste studenten komen gewoon in Nederlandse organisaties te werken, en weten zich dan niet eens meer fatsoenlijk uit te drukken. Bizar!"

Leidt de onvrede nog tot nieuw protest, zoals vorig jaar? Het is oorverdovend stil aan het front.

"In Amsterdam zijn de problemen weggegomd in twee commissies. Het gaat ook wel wat beter, met de medezeggenschapseisen bijvoorbeeld, maar ik hoor onder studenten voortdurend gemopper. Waar zijn we in godsnaam mee bezig?! Waarom dat onderwijs in kleine, hapklare brokken? Waarom die strenge limieten om ons door het systeem te jagen?! Ik probeer in mijn colleges de hoofden van de studenten te laten tolleren. Zodanig, dat ze bij wijze van spreken van alles moeten heroverdenken en een half jaar studievertraging oplopen. Niet dat ik ze die vertraging gun, maar er is gewoon meer tijd en ruimte nodig in ons onderwijs. Het is zeker

dat er een volgende crisis zal uitbreken, maar vraag me niet waar en wanneer. Er is overbevolking, met te kleine budgetten."

Tomaten

Uw Amsterdamse collega Hans Radder noemt het moedig dat u vorig jaar, nota bene onder tijdelijk contract, op de barricade stond voor de nieuwe universiteit. Voelde u dat ook zo?

"Om eerlijk te zijn, ik was bang vorig jaar. Maar ik dacht ook: 'Als ik dit niet kan zeggen, hoef ik hier ook niet meer te werken.' En toen kreeg ik dit jaar een vast contract, eindelijk! Eindelijk het gevoel dat ik welkom ben bij deze club. Dat ik een plek krijg, ook nu ze weten dat ik het debat zoek. Mooi, zó hoort het te zijn."

Het manifest maakt zich boos over de wildgroei aan tijdelijke contracten. Is dat ook omdat het medewerkers minder moedig maakt?

"Het maakt minder moedig, maar dat is een afgeleid verschijnsel, geen opzet. Universiteiten proberen te groeien met contractfinanciering, en daar horen tijdelijke mensen bij."

Christoph Lüthy noemt u een toonbeeld van de publieke intellectueel. Blijft u zich zo manifesteren, ook al komt het uw academische loopbaan niet ten goede?

"Er zijn andere dingen die mijn loopbaan in de weg zitten. Ik publiceer niet zo veel, omdat ik alleen wil publiceren als ik écht iets te zeggen heb, alles echt goed heb doorgrond. Wat ook niet helpt, is het teveel aan investering in mijn onderwijs. Ik heb bij elkaar wel twintig nieuwe cursussen ontworpen. Niet goed voor je carrière."

En dat onderwijs geeft u op de meest bevlogen manier. Serge Horbach, die een scriptie bij u maakt, vraagt zich af of onderwijs uw hart nog meer heeft dan onderzoek.

"Het is echt allebei, en onderwijs is erg belangrijk. Kritisch leren nadenken boven alles. Het zijn de mooiste momenten als ik in een college het kwartje in het hoofd hoor vallen. 'Oh, nu begrijp ik wat u bedoelt!' Dan is mijn dag goed."

Als een theaterman haalt u alles uit de kast. Twan Joosten volgde uw vak Geschiedenis van de biologie en verhaalt van een koffer met tomaten waarmee u de stof verlevendigt.

"Ja, vind ik belangrijk. Als ik een uur over tomaten heb gepreut, tover ik die tomaten uit mijn koffer om ze uit te delen. Zeg ik: 'Deze tomaten zijn ontzettend goed voor je geheugen.' Dan zie je de studenten kijken: 'Tomaten!? Goed voor je geheugen?' Zeg ik: 'Ja, want dit college ga je nu nooit meer vergeten.'"

Bescheidenheid

U heeft een bijzondere dubbelheid. U bent activist én bescheiden. Lüthy noemt u 'het meest vooraanstaande onopgemerkte talent van de universiteit'.

“Ons past bescheidenheid. Alles wat we beweren, is een voorlopige waarheid en het beste dat we tot nu toe kunnen leveren. Dat vindt de samenleving niet leuk, want mensen willen zekerheid. Het is precies die bedrijfsmatige logica die maakt dat wetenschappers in de media tóch dingen gaan beweren waarvan ze zelf ook wel weten dat het niet helemaal klopt. Een van de problemen van de huidige universiteit is dat het de mensen beloont die als beste hun ego's weten op te peppen.”

En die bescheiden man staat ineens op het podium als Mister Manifesto. U schrikt dan zelf van de rol die u inneemt?

“De man áchter die woorden is bescheiden. Al heb ik het ook in me om af en toe mijn nek uit te steken. Het draaien van plaatjes is ook een daad van onbescheidenheid, net als het geven van colleges. Je móet dan uitpakken. Maar nu dat manifest achter de rug is, stap ik ook weer gemakkelijk van het podium. Ik wil geen volksmenner worden. Ik broed nu op een ideaal model van de meent, en pas als de tijd rijp is, treed ik weer naar buiten.”

Ook een meent bestaat uit mensen: er staan ego's op, regelen en brulkikkers. Hoe voorkom je dat zo'n meent binnen de kortste keren weer een 'gewone' universiteit is?

“Er ligt nu te veel macht bij de regelsystemen en indicatoren. Zelfs bestuurders hebben het gevoel dat ze daaraan vastzitten. We moeten meer beslissingsmacht verschuiven naar professionals en hun maatschappelijke netwerken.”

Moeten we wachten tot die ideale meent is uitgetekend, of kunnen studenten en wetenschappers er vandaag al mee beginnen?

“Iedereen kan nú iets doen. Steentjes in de machinerie gooien kan vandaag al. Mensen uitnodigen om je college bij te wonen kan ook nu, met kritische vragen stellen over je werk of studie hoeft niemand te wachten. Het universitaire systeem is hardnekkig, maar je bent nooit alleen maar slachtoffer.”

Vera Jansen, de bureaumanager van uw vakgroep, wil graag weten wat al uw werkkraft op gang houdt. Wat drijft u?

“De trots op vakmanschap. Zoals een timmerman geniet van een mooi gemaakte kast, kan ik elke keer weer genieten van een goed geslaagd college. Of een mooi geschreven stuk. Dan ga ik blij naar huis.”*

HOW
MUSIC
WORKS

DAVID
BYRNE

LEESTIP VAN HALFFMAN

David Byrne
How Music Works

“Erudiete en toch uiterst leesbare uiteenzetting over hoe muziek ‘werkt’ op een podium, in een bandje, in de markt. David Byrne is de veelzijdige muzikant en kunstenaar die beroemd werd als zanger van de band Talking Heads. Verplichte kost voor elke muziekliefhebber die meer wil dan het standaard bewieroken van supersterren.”

OVER HIJ-ZIJ EN WIJ-ZIJ

Ze is tegen Zwarte Piet. Seksisme in de academische wereld gaat ze te lijf. Waar haar ouders hun joods-zijn angstvallig stil hielden, leeft zij haar religie. De Canadese politiek filosoof en Radboud-docent Anya Topolski (39) uit Leuven staat op tegen elke vorm van uitsluiting. Met hatemail tot gevolg.

Tekst: Annemarie Haverkamp / Foto's: Duncan de Fey

Het is het enige huis in het Leuvense rijtje met een bloembak aan de gevel. Naast de voordeur een sticker. 'Zwarte Piet is racisme.'

Anya Topolski opent de deur op kousenvoeten. Licht gaat ze voor naar de keuken. Alsof ze danspasjes maakt.

Ik: "'Zwarte Piet is racisme' op het deurkozijn. U nodigt de bezoeker wel direct uit tot discussie..."

Topolski: "Een Vlaming zou er anders niet over durven beginnen."

"Nee?"

"Nederlanders zijn directer."

Topolski is ook directer. Ze komt uit Canada. Heeft Poolse ouders en is joods. Het hart op de tong. Zij begint dus over dingen. Op het schoolplein bijvoorbeeld. Zegt ze met Sinterklaas tegen een Belgische moeder dat Zwarte Piet racisme is. Kijk nou, al die zwart geschminkte kinderen. Het wordt meteen ruzie. "Beschuldig je mij van racisme?" roept de moeder. Topolski: "Ik beschuldig u nergens van. Maar realiseert u zich welke les u uw kinderen meegeeft? En stel u eens voor hoe dat enige zwarte kind in de klas zich moet voelen."

Kom bij haar niet aan met een verhaal over 'tradities'. Kolonialisme was ook een traditie. Jodenhaat eveneens. Waar zijn je argumenten?

In Nederland is er tenminste debat. Voor. Tegen. Met een boel lawaai ja, maar we praten erover. Dat is een begin. In België is Zwarte Piet zwart. En daarmee basta.

Anya Topolski is een activist. Tegen racisme. Tegen seksisme. Maar in de basis is ze een filosoof. Een filosoof die moet ontbijten deze ochtend. Ze heeft nog niets gehad. "Zo gaat dat altijd", zegt ze terwijl ze door de keuken huppelt. "Als ik werk, vergeet ik te eten." Het is maar goed dat ze kinderen heeft. Die dwingen haar tot regelmaat en tot samen aan tafel een bord leegeten.

Een voor een trekt ze keukenkastjes open. "Wil je koffie? Ik houd niet van die kleine kopjes. In Canada krijg je een soepkom. Met melk? Ik heb lactosevrije melk. Weet je dat de lactose-tolerantie afneemt naarmate een vrouw meer kinderen heeft gevoed? Tenminste bij asjkenazisch joodse, Afrikaanse en Aziatische vrouwen. Wat zal ik eens eten..."

Op elk deurtje hangt een kindertekening. Eten terwijl je een gesprek voert, is eigenlijk onbeleefd, vindt ze. Mag het voor deze ene keer? Haar lach is breed en ontwapenend. De kousenvoeten vouwt ze onder zich op de houten stoel aan tafel.

Laten we het over seksisme hebben.

Copy-paste

Er was eens een mannelijke collega aan de universiteit van Leuven. Zelfde leeftijd als Anya Topolski, net als zij pas ouder geworden van een baby. "Vraagt de baas bij jou ook altijd meteen naar je kind?" vroeg Topolski hem op een dag. "Vroeg hij er maar eens naar!" antwoordde hij. Dat was frappant: waar Topolski er schoon genoeg van had dat haar baas enkel naar haar gezin vroeg (en nooit naar haar onderzoek), was haar collega gefrustreerd dat diezelfde baas er bij hem nooit over begon. Ze besloten een testje te doen. Op dezelfde middag spaken ze beiden de leidinggevende aan. Met dezelfde openingszin. Wat bleek? Het gesprek ging bij Topolski direct over de kinderen en bij de mannelijke collega enkel over het werk.

"Dit was natuurlijk geen wetenschappelijk onderzoek", vertelt Topolski na een hap van haar cornflakes. "Maar dit is wel waar het om gaat."

Europa loopt op zijn zachtst gezegd achter waar het genderzaken betreft, zegt de Canadese. Alleen al het percentage vrouwen in de staf. Hoe ze het op de universiteit in haar thuisland gewend was? Ongeveer fiftyfifty. Of, aan faculteiten waar minder vrouwen dan mannen studeren, een afspiegeling van de verhouding in de collegebanken.

In België en Nederland is nog zo veel bewust en onbewust seksisme. Ze heeft er een website voor in het leven geroepen, samen met anderen: academicsexismstories.be – of, in het kort: SASSY. Doel is ervaringen te delen – 'empowerment' noemt ze dat – en mensen bewust te maken van hun gedrag. Daar begint het. Topolski: "Ik heb het zo vaak meegemaakt. Dat collega's ervan uitgingen dat ik voor mijn kinderen zou gaan en niet voor een carrière. Zij maakten beslissingen voor mij, door me bijvoorbeeld niet te wijzen op een vacature."

In Nijmegen is meer oog voor gendergelijkheid dan in Leuven, weet de docent die aan beide universiteiten lesgeeft. De 22 procent vrouwelijke hoogleraren is een aardig begin. Daarom voelt ze zich over de grens beter thuis. "In mijn colleges wijs ik mijn studenten constant op hun taalgebruik. Vaak zeggen ze *hij*, waar het net zo goed *zij* kan zijn. Dat accepteer ik niet. Inclusie begint met de taal."

KOLONIALISME WAS OOK EEN TRADITIE

De filosoof laat haar cornflakes week worden. De lepel hangt vergeten tegen de rand van de kom. Ze is vaak verbaasd, zegt Topolski, dat academici in België en Nederland zich verwonderen over háár benadering. “Genderneutraal taalgebruik is gewoon de standaard hoor, in academische teksten.” Niks revolutionairs aan.

De reden dat ze seksisme te lijf gaat, is niet alleen dat je mensen benadeelt door ze in een hokje te stoppen. Nee, een minstens zo groot belang is dat van de wetenschap. Wat willen we op de universiteit? Juist: creativiteit, originaliteit, intellectuele uitdaging. “In bedrijven is aange-toond dat teams met meer diversiteit tot originelere ideeën komen. Als iedereen hetzelfde denkt, hetzelfde praat en er hetzelfde uitziet, krijg je niks nieuws. Je doet copy-paste. Wil je dat er echt wordt nagedacht en nieuwe mogelijkheden worden bedacht, dan heb je verschillende invalshoeken en ervaringen nodig. Zo kom je tot een betere universiteit en dus een betere maatschappij, want daar komen je studenten uiteindelijk terecht.”

Als een vrouwenquotum nodig is om dat vliegwieltje een zwieper te geven, moet dat maar. Liever ziet ze dat bewustwording zijn vruchten afwerpt. Topolski vertelt hoe ze zelf bijna een aanstelling had gemist omdat ze een vrouw is. Het was een paar jaar geleden, haar tweede kind kreeg nog borstvoeding. “Ik was net klaar met mijn promotie en zocht een postdocplek. In Nijmegen was een bijeenkomst met filosofen van verschillende faculteiten. Ik móest erheen.”

Ze vond het vreselijk ongemakkelijk om te vragen of er een ruimte was waar ze haar kind kon voeden. Dit ging over iets intiems als ‘borsten’. En wie kon dat uurtje dat ze een presentatie zou houden op het kind passen? Duizend drempels stapte ze over en met het schaamrood op de kaken stuurde ze een mail naar een van de hoogleraren. “Ik vond het zó eng. Ik was de enige buitenlander, de enige vrouw. Ik maakte me zo kwetsbaar.” Gelukkig was zijn antwoord warm. Bepalend voor haar carrière. Voor de baby werd gezorgd en zij kon zichzelf presenteren.

“Het zou niet nodig moeten zijn, zo’n mail”, zegt Topolski. “Ik heb deze maand een congres in Oxford. In de uitnodigingsbrief staat ‘als je je kinderen wilt meenemen, wordt daarvoor gezorgd’. Zo hoort het. Een invalide moet ook niet hoeven vragen of er een lift is in het congrescentrum. Dat is wat ik bedoel met echte inclusie.”

Joodse hond

Het is 1941 als de Pools-joodse grootouders van Anya in het huwelijksbootje stappen. Ze gaan op huwelijksreis naar het oosten van het land. Het blijkt hun redding: juist die vakantieweek worden alle joden uit hun regio gedeporteerd. Anya’s grootouders brengen de oorlog door als ballingen in Rusland. Ze zullen na 1945 de enige overlevenden blijken van de familie.

De moeder van Anya wordt geboren in Warschau. Haar vader in Katowice. In 1968 vluchten beide joodse studen-

ten – die elkaar dan nog niet kennen – tijdens een nieuwe golf van antisemitisme via verschillende Europese landen naar Canada. “Mijn vader en moeder wisten nauwelijks dat ze joods waren”, vertelt Topolski. “Hún ouders hadden het verzwegen. Ze waren veel te bang voor vervolging.”

Maar het staat wel in hun paspoorten: joods. En in dat van de hond, vertelt Topolski met een cynisch lachje. Dus worden ze gedeporteerd uit Polen. Ze vestigen zich in Toronto, waar een grote Poolse gemeenschap ontstaat.

Topolski slaakt een diepe zucht. “Soms wou ik dat ik minder *interviewable* was”, zegt ze. “Dat zou betekenen dat mijn geschiedenis minder beladen was.”

In de Belgische kranten spreekt ze met regelmaat over hedendaags racisme. Het is het thema van haar wetenschappelijk onderzoek. Ze ziet het overal om zich heen. Nu zijn het vooral de moslims en de vluchtelingen die de volle laag krijgen. De nieuwe zwarte schapen van Europa.

“Toen ik een kind was in Canada en voor het eerst hoorde over de Shoah en de vernietigingskampen, dacht ik dat er iets fout moest zijn met de hersenen van de mensen in Europa. Het was de redenatie van een vijfjarige. Maar toen ik ouder werd, geloofde ik nog steeds dat we via de wetenschap konden begrijpen waarom mensen in staat zijn tot verschrikkelijke dingen. Ik ging biochemie en neurowetenschappen studeren. Pas daarna realiseerde ik me dat ik de antwoorden niet zou vinden. Ik ben overgestapt naar filosofie en naar Leuven vertrokken. Nog altijd word ik gedreven door de vraag die ik als kind had. Hoe fiksen we de wereld, zodat zo iets niet nog eens kan gebeuren?”

Het antwoord is minder eenvoudig dan de vraag. De genocide was mogelijk doordat mensen stelselmatig werden uitgesloten. Niet alleen de joden, ook de homo’s en de zigeuners. Wat daar weer aan voorafging: de dehumanisering van die groepen. En dát, zegt Topolski, zien we nu ook gebeuren in de maatschappij.

“Gister in mijn college spraken we over de vluchtelingencrisis. Een student merkte op: ‘We moeten ze wel op elk moment kunnen traceren als ze in ons land zijn’. Ik vroeg: ‘Waarom, dat geldt voor jou toch ook niet?’ Hij zei: ‘Nou omdat...’ en toen stopte hij. Hij realiseerde zich dat hij in zijn hoofd onbewust de link had gelegd tussen vluchtelingen en criminelen. Dat is *framing*.”

Anya Topolski verdiepte zich in de joodse filosofie toen ze naar Leuven kwam. Die sprak haar meer en meer aan. Thuis in Canada had ze niets meegekregen van het jodendom, uit ingebakken angst voor represailles. “Ik vond er zo veel rijkdom in”, vertelt ze – haar ontbijt heeft ze inmiddels van zich af geschoven. “Voor mij draait het jodendom om twee dingen: om ethiek en om rituelen. Dat wilde ik doorgeven aan mijn kinderen.”

Ze herinnert zich de geboorte van haar eerste zoon (na hem volgden nog drie kinderen). Grootmoeder kwam over uit Polen voor het benamingsfeest. De vrijdag daarvoor vierden ze sjabbat. Oma moest huilen bij het horen van het gebed en de liedjes. Vijftig jaar had ze die niet

meer gehoord. “Alles kwam terug bij mijn grootmoeder. Dat moment heeft op mij veel indruk gemaakt.”

Haar ouders en grootouders zijn trots op Anya, omdat zij wél durft te leven naar haar afkomst. Aan de andere kant zijn ze soms boos. Woedend zelfs. “Dan vinden ze dat ik de veiligheid van mijn kinderen op het spel zet.”

Topolski is een progressieve jood. En ze uit publiekelijk kritiek op de staat Israël. Want wat doet die regering? Mensen dehumaniseren en uitsluiten. Zelf wil ze er niet gezien worden. In België is ze een van initiatiefnemers van de groep Een Andere Joodse Stem (www.eajs.be). Die organisatie spreekt zich uit tegen iedere vorm van discriminatie en racisme – tegen Palestijnen in Israël, maar ook tegen moslims in Europa.

“Vorig jaar hield ik een lezing in Amsterdam. Al honderden keren had ik gesproken in België, maar *oh my God* – hier zijn sommige mensen echt té grof – wat kreeg ik een verschrikkelijke hatemail! Voor het eerst was ik echt bang.” Ze werd een *self-hating Jew* genoemd, en een antisemiet. Ze kreeg het advies haar baby, die ze altijd meenam, thuis te laten. “Ik moest mijn lezing nog houden. Ze wisten niet eens wat ik ging zeggen.” De bedreigingen kwamen waarschijnlijk uit zionistische hoek.

Het stopt haar niet. 's Avonds als ze haar kinderen in bed legt, vraagt ze hen wat ze vandaag voor goeds hebben gedaan – *mitswa*. En wie er iets goeds voor hén heeft gedaan.

De bel gaat en de Canadese spraakwaterval schaatst in haar zwarte maillot naar de deur. Het is de fotograaf. Tijd voor schoenen.

Ik prijs haar voor haar kleurrijke jurk. De mooie lichaamshouding. “Heel vrouwelijk.”

Ze lacht. “Als je bij mij in college zou zitten, vroeg ik je nu: ‘Wat is vrouwelijk?’” *

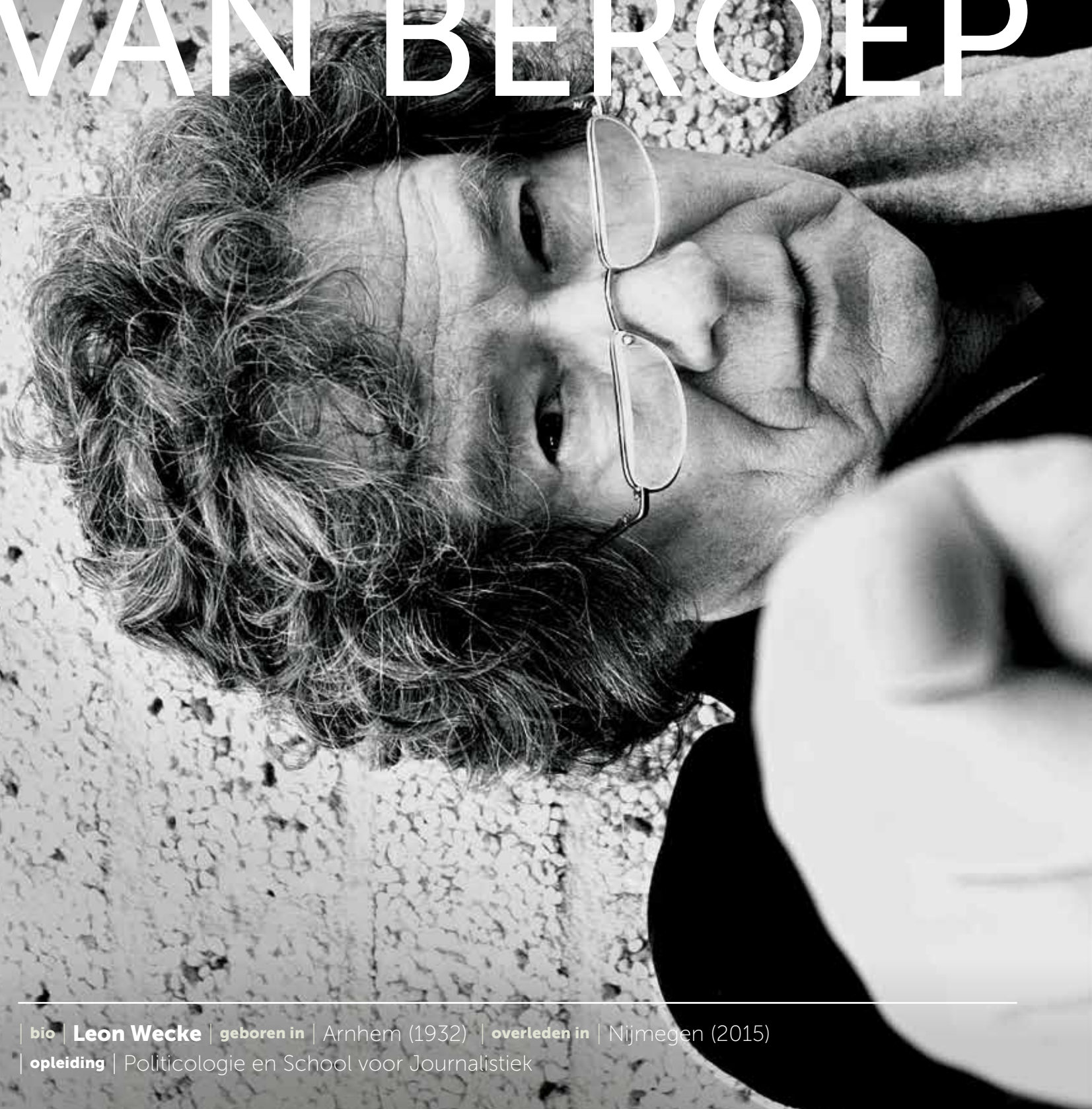
LEESTIP VAN TOPOLSKI

Hannah Arendt
**The Origins of
Totalitarianism**

“Voor mij als persoon en als onderzoeker is dit een van de belangrijkste boeken. Het verklaart hoe antisemitisme en imperialisme konden ontstaan in de politieke en economische context van Europa en geeft inzicht in het racisme en de islamofobie van deze tijd.”

‘VOOR HET EERST WAS IK ECHT BANG’

DWARSDENK VAN BEROEP

| **bio** | **Leon Wecke** | **geboren in** | Arnhem (1932) | **overleden in** | Nijmegen (2015)
| **opleiding** | Politologie en School voor Journalistiek

ER

Hoe tegendraads kan een mens zijn? Leon Wecke, een jaar geleden overleden op 83-jarige leeftijd, bleef met zijn dwarse colleges over conflicten en vijandbeelden de universiteit tot bijna zijn laatste ademstoot trouw. Een profiel van een man die bij menig student in het geheugen staat gegrift. 'Dwarsdenkers als Leon worden helaas steeds schaarser.'

Tekst: Paul van den Broek / Foto's: Archief Leon Wecke en CICAM

Op 19 mei vorig jaar verzorgde Leon Wecke nog college, in het vak dat hijzelf vijftig jaar geleden in Nijmegen introduceerde: Legitimatie van veiligheidsbeleid. Kort door de bocht: waarom zijn we zo bang voor bomaanslagen, terwijl in verkeer en ziekenhuizen de overlijdenskansen vele malen hoger is? Studenten overladen met dit soort dwarse praatjes hield hij vol tot drie weken voor zijn dood: op 13 juni 2015 overleed hij, als 83-jarige veruit de oudste docent die de universiteit rijk was.

Vox spreekt met zeven mensen uit Weckes omgeving om de man en zijn denken kleur te geven, en in alle zeven gesprekken is de lach nooit ver, hoe groot het gemis ook is. Zijn intense werkdrijf brengt anekdotes tot leven. Bij echtgenote Janny Wecke bijvoorbeeld, die de talrijke ziekenhuisbezoeken van Leon memoreert: zeker zeven opnames in de laatste twintig jaar, allemaal vanwege een zwakker wordend hart. "Naar de cardioloog nam hij altijd het jaarverslag van zijn afdeling mee. De helft van het gesprek ging daarover, daarna kwam zijn hart nog even aan bod." Volgens Janny Wecke lag Leon het liefst tijdens kerst in het ziekenhuis. "Dan kon-ie toch niet naar het werk. Arts-assistenten aan zijn bed kregen college over polemologie."

Werk, werk en nog eens werk. Jan ter Laak, 25 jaar geleden binnengekomen als vrijwilliger van het Studiecencentrum voor Vredesvraagstukken (het huidige CICAM), haalt de anekdote op over de vakanties van Leon – die niet bestonden. 'Vakantie? Dan kun je de hele tijd niks doen!', aldus Leons visie op de vrije weken die gewone stervelingen een prettige afleiding bieden. Toen Wecke eindelijk een keer op reis ging – in 1990 naar Cattolica aan de Romeinse kust

– was de pret snel voorbij: op 2 augustus, een paar dagen voor vertrek, brak de Eerste Golfoorlog uit. "Zat-ie weer de hele dag te analyseren, bellen en schrijven", zegt Ter Laak. Zijn vrouw Janny was erbij en kan er om lachen. Zo was Leon. "Hij haalde de bevalling van onze zoon ternauwernood." In 2006 is de reis overgedaan vanwege hun toen 35-jarig huwelijk, samen met de kinderen en kleinkinderen. "Toen ging het goed, er brak gelukkig geen oorlog uit."

Actiegroep RaRa

Wat dreef de man om dag in dag uit zijn visie over oorlog en vrede te willen delen? Geen ontwikkeling te willen missen? Tot bijna in zijn graf colleges voor te bereiden? Zijn nieuwshonger was legendarisch. Ben Schennink verhaalt over de televisie die Wecke in de jaren zeventig al in zijn auto had ingebouwd, om geen moment van het nieuws te hoeven missen op weg naar het werk of alweer een lezing. "Als er iets was gebeurd, belde Wecke meteen op om het nieuws van een eerste analyse te voorzien. Vaak kreeg je belangrijke gebeurtenissen als eerste van Leon te horen", zegt Schennink, in 1969 naar Nijmegen gekomen voor wetenschappelijke versterking van het net opgerichte Studiecencentrum.

Wecke werd gedreven door de missie de wereld te verrijken met zijn kijk op elke nieuwe oorlog die dreigde of uitbrak. Het inzicht dat Wecke eind jaren vijftig opdeed in Parijs over polemologie, werd zijn fundament om elk nieuw conflict – en onze reacties erop – van vaak snedig commentaar te voorzien. Zoals in 1991 als het land wordt

opgeschrikt door een bomaanslag op de woning van staatssecretaris Aad Kosto (asielbeleid). Die werd opgeëist door actiegroep RaRa, een paar jaar 'on-Hollands' fel in de weer ten faveure van de illegale medemens. Een 'terreurgroep' aldus de goegemeente, zo niet volgens Wecke die opnieuw uitblonk met een dwarse toon: 'Ach, ze hebben toch altijd keurig gewaarschuwd voordat zo'n explosief afging, al heeft de kat van Kosto naar het schijnt nog wel even gevaar gelopen.' Omdat een paar studenten met RaRa-sympathieën college volgden bij Wecke, die bovendien werkte aan een publicatie over de actiegroep, deed de geheime dienst in 1992 een nachtelijke inval in de werkruimte van Wecke op de universiteit, op zoek naar de namen achter de bommengooiers. Die Wecke niet wist. Wecke vertelde dit verhaal met graagte: het bevestigde zijn geuzennaam als dwarsliggende polemoloog.

Dwarsliggen met serieuze ondertoon, benadrukt Ben Schennink. "Hij vocht tegen het legitimeren van conflicten die niet te legitimeren zijn."

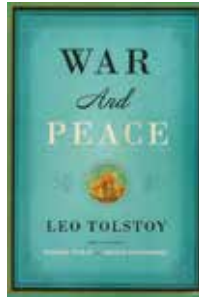
"Hij liet je conflicten van alle kanten bekijken", zegt Maarten Cras, die Wecke begin jaren negentig leerde kennen toen hij als student cursussen volgde bij het Studiecentrum. "Hij zei altijd: 'Willem van Oranje is de grootste terrorist die Nederland ooit heeft gekend.' Het is een kwestie van definitie: een vrijheidssrijder voor de een, is een terrorist voor de ander."

Rebelleren

Waar deed Wecke zijn dwarse ideeën op over oorlog en vrede? Wat hield hem een halve eeuw op de been om hier dag in dag uit van te getuigen? Ben Schennink keert terug naar de jongensjaren van Wecke in Arnhem, dat in 1944 in de frontlinie lag. Terwijl burgers naar de schuilkelders snelden, trok de twaalfjarige Wecke erop uit om de Slag bij Arnhem met eigen ogen te zien. Nog belangrijker noemt Schennink de maanden erna, als het gezin Wecke vlucht en onderdak vindt in de Achterhoek, nabij een boer die NSB'er blijkt te zijn, maar wel een neergeschoten Engelse piloot te hulp schiet. Die boer werd later in een tribunaal door Weckes vader – in de oorlog actief in het Rode Kruis – vrijgepleit. Wat is goed? Wat is fout? "Dat pleidooi van zijn vader was een eyeopener voor Leon", weet Schennink.

Dat in conflictsituaties dubbele bodems zitten onder het waarneembare, ontdekte Wecke ook als dienstplichtig militair: in 1953 droeg hij zandzakken bij de overstromingen in Zeeland, later weigerde hij op herhalingsoefening te gaan en werd hij een van de eerste atoom-dienstweigeraars van Nederland. Autonomie gaat boven lukraak gezag opvolgen, wist Leon al uit de oorlog. "Die dubbelzinnigheid over gezag heeft Leon zijn hele leven met zich meegedragen", zegt Schennink.

Maarten Cras memoreert een belangrijke episode uit zijn diensttijd, toen Leon in het cachot werd geworpen omdat hij de order negeerde om op kamp te blijven, ondanks de belofte van een vrij weekend. "In de ogen van Leon

LEESTIP VAN JANNY WECKE

Leo Tolstoj Oorlog en vrede

'Of Leon dit het geweldigste boek vond weet ik niet, maar bijzonder is wel dat onze dochter Natasja is vernoemd naar een hoofdpersoon in het boek, in een tijd dat de Russen weinig geliefd waren. Onze zoon Ivan komt niet uit het boek, we wilden gewoon een bijpassende naam.'

onrechtvaardig. Zijn tweelingbroer, een corporaal, heeft hem in de gevangenis nog opgezocht." Deze broer – een paar minuten ouder dan Leon – speelt een belangrijke rol, weet Schennink. "De oudste van een tweeling is vaak gezagsgetrouw, de tweede moet iets anders doen om aandacht te krijgen. De neiging van Leon om te rebelleren zit er van jongs af aan in", analyseert Schennink.

"Hij had een ongelofelijke hekel aan autoriteit", zegt Jan ter Laak. "In het instituut hadden de dienstweigeraars die kwamen en gingen evenzo hun stem als de vaste staf." Helma Pluk, secretaresse van Wecke vanaf de jaren tachtig, roemt zijn stijl van gezag, met gulheid en humor als wapens en wars van vertoon. "Andere bazen lieten graag weten dat ze gestudeerd hadden, Leon niet." Maarten Cras signaleert Leons afkeer van de universitaire bureaucratie. "Er waren volgens hem veel te veel regels." Leon voelde zich dienstbaar aan zijn studenten, niet aan de universitaire gezagsdragers.

Podiumdier

Leons voorkeur voor de media boven de wetenschappelijke podia hoort bij zijn dwarsigheid, signaleert Bert Bomert – na het 'pensioen' van Wecke de nieuwe chef van het instituut. "Wetenschap zag hij als een kunstje: je moet met de juiste vraagstelling de juiste publicaties schrijven, die vervolgens niemand leest." In de media en in debatten kon hij zijn andere geluid laten gelden. "Hoewel hij het er ook om deed, leidde zijn dwarsigheid vaak tot de betere inzichten."

Het podiumdier Leon Wecke had de aandacht ook nodig. In zijn jonge jaren wilde hij naar de toneelschool. "Niet meegaan met de massa, maar het spreekgestoelte op om het tegengeluid te laten horen", zo vat Maarten Cras Leons roeping samen. Nooit weigerde hij een verzoek om een toelichting of lezing. Jarenlang sprak hij twee keer per week een column uit voor Omroep Gelderland en was hij huiscolumnist voor Radboud Reflects. Totdat zijn hart hem dwong vaker nee te zeggen. "Daar had hij veel moeite mee", zegt Cras. Jan ter Laak weet dat Leon vreesde na een 'nee' voortaan overgeslagen te worden. "Leon kon nu eenmaal niet zonder gezelschap, daar was-ie verslaafd aan." Hij wilde zo graag zijn visie delen met het publiek, omschrijft zijn vrouw Janny het gemis. Helma Pluk merkte dat Leon tot aan het eind zijn eigen eigenwijze gang ging. Toen de aanvragen voor optredens minder werden "deed hem dat pijn". Maar haar vele adviezen – minder werken! beter eten! meer bewegen! – waren aan Leon niet besteed. "Daar moest niemand zich mee bemoeien."

Zijn vrouw Janny bracht Leon de laatste vijftien jaar naar het werk, toen hij zelf niet meer wilde rijden. "Leon was bang dat niemand het van hem over kon nemen, hij móest naar zijn post." Thuis had hij evenmin rust. "Hij zat 's avonds en in de weekenden vaak op zijn werkkamer." Tegelijkertijd kon hij slecht alleen zijn: "Zelfs als hij zat te werken, moest ik van hem thuisblijven." Hij was geen man van gezellig samen iets doen, zegt Janny. Werk en kinderen

Leon als vogelspotter in de Ooij. Weliswaar was Leon goed toegerust om vogels te spotten, mede dankzij een enorme Leica verrekijker, maar fanatiek werd hij nooit. "Zijn enige echte hobby was werken", luidt het in zijn familie.

LEON WAS VEGETARIËR EN HAD EEN BROERTJE DOOD AAN DIEREN DODEN, MET EEN KONIJNEN- PLAAG ALS GEVOLG

Bier en wijn kwam er nauwelijks aan te pas; de verslaving van Leon was het roken. Aanvankelijk sigaretten en sigaren, later alleen sigaren en aan het eind - nadat hij omwille van de gezondheid even was gestopt - af en toe nog een pijp.

Met Joeri, midden jaren
tachtig. Leon was
helemaal gek op zijn
hond: een in één
restaurant besteld stuk
biefstuk ging altijd linea
recta naar Joeri.

kwamen eerst, op grote afstand gevolgd door dieren, zoals de vogels die hij spotte in de Ooijpolder en de konijnen in de tuin. Leon was vegetariër en had een broertje dood aan dieren doden, met een konijnenplaag als gevolg. Hetgeen uitmondde in een burenruzie en oncontroleerbare konijnenhordes bij Malden – door Leon losgelaten.

Superactueel

Hoe bestendig is het denkwerk van Leon Wecke? Hij laat in elk geval géén boeken na, zelfs geen proefschrift. Dat was deels strategie, zegt Ben Schennink: “Hadden we de tijd genomen om te promoveren, dan was het instituut weggekijnd.” We onderscheidden ons met media-aandacht, fondsenwerving en het binnenhalen van onderzoeksopdrachten, legt hij uit. “Dáárin waren we succesvol, en dat heeft het instituut gered.”

Jan ter Laak weet dat Leon minstens drie keer aan een proefschrift heeft gewerkt, waarvan een zo goed als af was. “Het manuscript ligt in de la. Er waren ook genoeg artikelen waar alleen nog een nietje doorheen moest,

maar het kwam er niet van.” Zo’n tien jaar geleden reserveerden medewerkers van Leon voor drie maanden een kamer voor hem in het Erasmusgebouw: ‘En nú aan het werk voor je proefschrift!’ Ter Laak: “Binnen tien dagen was hij weer terug, het interesseerde hem uiteindelijk geen lor.” Janny Wecke: “Alleen op zo’n kamer zitten vond-ie afschuwelijk. Hij verpietert zonder aanspraak.”

Maarten Cras rouwt niet om het uitgebleven proefschrift. “Leon heeft genoeg nagelaten, een enorme verzameling lezingen, artikelen en columns. Als dat nog eens wordt geordend, heb je een mooie nalatenschap.” Bert Bomert vult aan: “Generaties studenten zijn opgegroeid met het denkwerk van Leon. Bij het overlijden kregen we reacties van studenten van twintig jaar terug: ‘Wat een verlies!’ Zo beklijft het óók: al die studenten dragen zijn visie nog jarenlang mee.”

Dat geldt ook voor Laura van den Vrijhoef, masterstudent politicologie die een minor bij Leon volgde in zijn allerlaatste jaar, in 2014. Nadat ze gewend was

COLUMN

STUDENT2016

Maarten van Gestel is student filosofie

Homo

Toen ik vijf jaar oud was, besloot ik homo te zijn. Mijn moeder legde me uit dat homo's een soort extra goede vrienden zijn. Beter nog dan beste vrienden. "Dan wil ik ook homo zijn", zei ik, "met mijn vriendje Peerke." Want nog beter dan beste vrienden, dat vond ik mooi.

Dertien jaar was ik toen ik samen met mijn vader een film over de bio- en seksuoloog Alfred Kinsey zag. Volgens hem moeten we elkaar niet langer indelen in hokjes als 'hetero' of 'homo', maar onze seksualiteit bekijken als een soort schaal. Nul is dan compleet hetero, en tien volledig homo. Het vernieuwende: niemand is een nul of een tien. Iedereen zit ertussenin, en Kinsey schatte de gemiddelde mens een tweetje of een drietje. Zo zijn we dus allemaal een beetje homo.

Toen ik vijftien was, kwam een jongen bij mij in de klas uit de kast. Dat vond ik cool. Zo bijzonder is het feitelijk niet, maar toch zag ik het als een soort authentieke daad – een daad van gewoon jezelf zijn en doen wat je wilt.

Op mijn negentiende zoende ik een keer met een jongen. Op de Kinsey-schaal ben ik misschien wel een drie, want dat wilde ik altijd al eens proberen. Het was best prima, maar leidde ook tot verbaasde blikken bij mijn vrienden. Niet echt eerlijk, want als meisjes het doen, vindt iedereen het sexy.

Nu ben ik eenentwintig en gisteren was mijn huisbaas op zoek naar vijf homo's voor zijn masterthesis. Hier in Krakau – met bij elke gay pride ook een anti-gay pride – is dat best lastig. Zonde, want seksualiteit is liefde. Of je nu een Pool of een Nederlander, een twee of een acht op de schaal van Kinsey bent. Hoe sommige mensen die liefde kunnen haten, is mij een raadsel.

geraakt aan "een bijzondere stijl van lesgeven en een wat ouderwets taalgebruik" kijkt ze nu terug op "fantastische" colleges: "Hij nam je heel subtiel mee om op een nieuwe manier te leren kijken."

Wat missen we nu hij er niet meer is? Ben Schennink noemt de reisjes die ze samen maakten, de laatste naar het Duitse militaire oorlogskerkhof in het Limburgse IJsselsteijn, waar Leon stuitte op de graven van twee voor hem onbekende Weckes. Leons grootvader was een Duitser, de twee nieuwe Weckes wisten hem te emotioneren, zegt Schennink. "Het zette de wereld weer even op z'n kop: niks is vanzelfsprekend, je moet altijd open blijven staan naar mensen, zoals hij dat liet zien jegens de Russen in de begintijd van het instituut."

Jan ter Laak mist Leon als "het grote kind dat hij altijd bleef". Speels bovendien, zoals tijdens het jaarlijkse feest bij Wecke thuis waar iedereen door elkaar liep – van de militairen op de Defensie Academie waar Leon les gaf tot de dienstweigeraars – en Leon ooit de traditionele roulette liet verstoren door drie politieagenten. "Die had Leon zelf gearrangeerd, de kostuums kwamen van de toneelschool."

Bert Bomert herinnert zich de man "met wie je onmogelijk ruzie kon maken", "je onder de arm nam als het nodig was" en aan het instituut was geklonken gelijk het meubilair. "Hij was er permanent, de man bij wie de deur altijd openstond om even van gedachten te wisselen. Dat is er niet meer."

"Ik mis de werkdagen die begonnen met de binnenkomst van een vrolijk mopperende man", zegt Maarten Cras. "Dan had Leon weer iets op het nieuws gehoord en moest hij er natuurlijk zijn zegje over doen."

Helma Pluk mist de "superchaoot" die zij 37 jaar geleden leerde kennen toen ze secretaresse werd van Leon. "De dag was pas begonnen na een gesprekje met Leon, gelukkig was hij er altijd, zelfs toen hij zieker werd, vond-ie het instituut belangrijker dan het ziekenhuis. We moesten zelfs tentamens naar het ziekenhuis brengen omdat hij die zelf wilde beoordelen."

De vrouw bij wie je het grootste gemis verwacht, Janny Wecke, heeft de meeste moeite met de vraag. Natuurlijk mist zij "die aardige jongen" die zij 63 jaar geleden leerde kennen. "Maar weet je wat het rare is: ergens mis ik hem ook niet. Ik praat nog bijna elke dag met hem. Dan zeg ik als ik iets op tv heb gezien: 'Moet je dat horen, dat heb jij ook altijd gezegd!'"

En het laatste woord aan de student, zoals Leon het zou hebben gewild: "Hij heeft me denk ik blijvend beïnvloed", zegt Laura van den Vrijhoef. "Zijn stijl mag ouderwets zijn, wat hij te vertellen heeft is superactueel." *

'HIJ ZETTE DE
WERELD WEER
EVEN OP Z'N KOP'

A portrait of Jafar Alhashime, a man with dark hair and a beard, wearing a black tuxedo with a white shirt and a white bow tie. He is sitting and looking directly at the camera. The background is a bar with shelves of bottles and a patterned curtain.

DE PRAESES

Jafar Alhashime was afgelopen studiejaar praeses van de katholieke studentenvereniging Carolus Magnus. En dat terwijl hij moslim is en geen alcohol drinkt. Zo gek is dat niet, vindt hij zelf. 'Het feit dat ik praeses kon worden, toont aan dat drinken niet noodzakelijk is om erbij te horen.' Zijn reactie op zes vooroordelen over het verenigingsleven.

Tekst: Tim van Ham / Foto's: Bert Beelen

DRINKT NIET

Eerste vooroordeel: De praeses van een studentenvereniging komt uit een blank gezin van advocaten, heeft een dubbele voornaam en speelde zijn hele jeugd hockey.

“Ik ben het beste bewijs dat dat niet zo is. Mijn moeder komt oorspronkelijk uit Kazachstan, mijn vader is politiek vluchteling uit Irak. De familie van mijn vader lag overhoop met het regime van Saddam Hoessein en vluchtte tijdens de Iran-Irak-oorlog het land uit. Toen mijn vader op weg naar Europa een tijdje in Moskou verbleef, belandde hij in het ziekenhuis met onderkoelingsverschijnselen. De behandelend arts stelde mijn vader aan mijn moeder voor, die daar promotieonderzoek deed. Ze zijn getrouwd en niet veel later, in 1992, is mijn vader naar Nederland verhuisd omdat hij daar een betere toekomst voor hen zag. Een half jaar later mocht mijn moeder op grond van gezinshereniging ook komen. In 1994 ben ik geboren. Ik heb er eigenlijk nooit iets van gemerkt dat ik

in een migrantengezin opgroeide. Volgens mij ben ik wat dat betreft opgegroeid als ieder ander Nederlands kind: we spraken Nederlands en vierden Sinterklaas. Ik heb wel geleerd wat de islam inhoudt, en wat de praktische leefregels zijn. Dat betekent: niet roken, niet drinken, geen varkensvlees, geen tatoeages. De insteek van mijn ouders is: het is leuk en aardig dat wij ergens in geloven, maar je moet zelf ook de kans krijgen om je te ontplooien. Ik belijd mijn geloof niet actief. De leefregels volg ik nog wel, deels uit religieuze motieven, deels omdat ik eraan gewend ben en me er wel fijn bij voel. Of ik dat moeilijk vind? Nee, helemaal niet. Het scheelt dat ik nog nooit alcohol op heb, dus ik weet ook niet wat ik mis. Ik heb nog nooit gedacht: ‘wat heb ik zin in een biertje’.”

'OVER ZO'N ONTGROENING GAAN DE WILDSTE VERHALEN'

Bij een studentenvereniging draait het vooral om drinken, feesten en seks.

"Ik ga niet ontkennen dat er de nodige biertjes gedronken worden op de vereniging. Het bier is goedkoop en studenten zijn er niet vies van. Maar het is zeker niet zo dat veel drinken van onze leden verwacht wordt, of dat het sociaal wenselijk is. Het feit dat ik praeses kon worden, toont aan dat drinken niet noodzakelijk is om erbij te horen. Dat heb ik nog wel even gecheckt hoor, voordat ik me inschreef. Het was geen issue, zeiden ze. De eerste keer dat ik een biertje moest weigeren, herinner ik me nog goed. Een ouder lid kwam me na de ontgroening feliciteren en bood me een biertje aan. Dat heb ik afgeslagen en ik hem uitgelegd waarom. Ik geloof dat hij wel verbaasd was, maar hij is een colaatje voor me gaan halen en daarmee was de kous af. Er heeft oprecht nog nooit iemand een lullige opmerking over gemaakt, op wat geintjes van mijn goede vrienden na. Dit toont in mijn ogen aan dat je je ook zonder alcohol kunt ontplooiën binnen een studentenvereniging.

Of er relatief veel seks is bij studentenverenigingen weet ik eigenlijk niet. Het is natuurlijk wel zo dat je bij een vereniging veel mensen leert kennen, dus is de kans groot dat je aan iemand blijft plakken. Er zijn niet voor niets veel relaties binnen de vereniging. Zelf ben ik vrijgezel, maar dat is geen bewuste keuze. Of mijn toekomstige vriendin lid moet zijn van Carolus Magnus? Nee hoor, helemaal niet. Het maakt me ook niet uit of ze wel of geen moslim is. En of ze drinkt. Dat moet iedereen lekker zelf weten."

Bij Carolus Magnus zitten de balletjes van Nijmegen.

"Ik snap wel dat mensen dat denken, en ik zal ook niet zeggen dat het niet zo is. We hebben veel jongens die zich wat formeler kleden en dat ook leuk vinden. Maar dat is niet het merendeel. Het beeld dat alle Carolingers ballen zijn, bestaat vooral bij mensen die nog nooit op onze feesten zijn geweest en ons alleen van een afstandje kennen.

Je kunt het vergelijken met het verschijnsel dat Nederlanders alle Chinezen op elkaar vinden lijken en andersom. Maar zodra je elkaar beter leert kennen, zie je al snel de verschillen. We hebben ons eigen pand een paar kilometer van de campus en normaal gesproken is de sociëteit gesloten voor niet-leden. Daardoor leren sommige mensen ons nooit kennen. Maar als je langskomt op onze open feesten, leer je snel genoeg dat onze leden erg divers zijn. Het is geen verzameling ballen met een zijdscheiding en vermogende ouders."

De ontgroening is de hel op aarde.

"Over zo'n ontgroening gaan de wildste verhalen. Je krijgt er veel vragen over tijdens de introductie. Het wildste gerucht dat ik ooit heb opgevangen, is dat je als deelnemer aan het begin een kuikentje krijgt, dat je aan het eind van de week tegen de muur kapot moet gooien. Dat verzin je toch niet?"

We zijn als vereniging best open, maar de ontgroening is een interne aangelegenheid die voor de buitenwereld geheim is. Sommige leden maken zich zorgen over hun gezondheid, dan vertellen we op welke manier die volledig wordt gewaarborgd. Over het programma zeggen we niets, behalve dat ze het echt wel halen. Je zult het misschien niet geloven, maar een ontgroening is soms ook gewoon leuk. Maar als we vooraf precies vertellen wat je wel en niet gaat doen, dan gaat de lol eraf. De ontgroening is beter georganiseerd dan iedereen denkt. Wij hebben nog nooit excessen gehad. Ik weet dat dat idee leeft, maar deelnemers kijken er later met een glimlach op terug: ze gaan niet dood en lopen niets op."

Carolus Magnus en Ovum Novum zijn aartsvijanden.

"Het is elk jaar tijdens de introductie weer concurreren om de meeste leden. We zijn al lange tijd de grootste studentenvereniging van Nijmegen en dat willen we blijven. Dat is niet alleen prestige hoor. Hoe meer leden je hebt, hoe leuker het is. Je budget groeit en je hebt gewoon veel meer mogelijkheden zonder dat je leden veel geld hoeven in te leggen. Doel je met deze stelling ook op de mishandeling van afgelopen winter? (Hierbij werden twee leden van Carolus Magnus zwaar mishandeld door een lid van Ovum Novum, red.) Dat was toen wel het onderwerp van gesprek, ja. Maar iedereen beschouwt het achteraf als een excus, dat los van de verenigingen wellicht ook had

kunnen gebeuren. Iemand is over de schreef gegaan, maar dat is niet per se gebeurd omdat de slachtoffers bij een andere vereniging zaten dan hij. Althans, daar ga ik van uit. Rivaliteit kun je op een bepaalde manier beslechten, maar niet op deze manier.

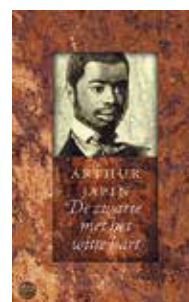
Een paar keer per jaar probeert de een bij de ander binnen te komen om de sociëteit te veroveren – dat lukt bijna nooit. Maar dat is alles. Het is allemaal heel onschuldig. Het hoort bij het studentenwereldje.”

Oud-leden vormen een old boys network, ze helpen elkaar hun hele leven.

“De buitenwereld denkt soms dat als je eenmaal lid bent geweest van een studentenvereniging, je tijdens je studie alleen maar zesjes hoeft te halen en toch gemakkelijk partner wordt op een groot kantoor op de Zuidas. Zo werkt het echt niet. Je zult ook als oud-lid gewoon je eigen plek moeten verdienen. Maar je hebt wel een streepje voor als je bij het solliciteren iemand tegenkomt van de vereniging. Ook als je diegene niet persoonlijk kent, heb je direct een gespreksonderwerp dat het ijs breekt.

Waar mijn eigen ambities liggen, weet ik nog niet. Ik studeer rechten, maar na mijn bestuursjaar ga ik eerst reizen. Daarna wil ik stage lopen bij een groot advocatenkantoor op de Zuidas en bij een kleiner bedrijf – om te ontdekken waar ik op mijn plek ben. Daarna ga ik pas een master doen. Het zou kunnen dat ik uiteindelijk in de top van de advocatuur ga werken, maar misschien wordt het wel gewoon een kleiner kantoor in Wijchen – waarom niet?” *

LEESTIP
VAN
ALHASHIME

Arthur Japin
De zwarte met
het witte hart

“Dit is helemaal niet ironisch of toepasselijk bedoeld. Ik vond het gewoon een heel leuk boek!”

AGENDA

MEDEDELINGEN OF BERICHTEN
VOOR VOX CAMPUS KUNT U
STUREN NAAR: VOXCAMPUS@
VOX.RU.NL DE VOLGENDE VOX
VERSCHEIJNT OP 11 AUGUSTUS 2016.

ZOMERTIPS

1 T/M 3 JULI. Het MOUT Bier Festival wordt dit jaar voor het eerst gehouden, in het Julianapark in Nijmegen-Oost. Op dit festival krijgen de brouwers veel tijd en ruimte om uit te leggen hoe zij tot hun bier komen, en waarom hun bier zo bijzonder is.

1 JULI T/M 28 AUGUSTUS. Festival De Kaaij neemt twee maanden lang bezit van het strand onder de Waalbrug. Je kunt er eten, drinken, muziek luisteren, maar ook workshops volgen, yoga'en of films kijken. Dit langlopen-de festival biedt zo'n breed scala aan evenementen dat er altijd iets bijzit wat je leuk vindt.

3 JULI. De Zomermarkt is de ideale plek om als blut student een nieuw tweede- of derdehands interieur aan te schaffen. De hele Nijmeegse binnenstad staat vol met marktkraampjes. Voor liefhebbers van nieuw: de winkels zijn op deze zondag ook allemaal open.

16 T/M 22 JULI. De Vierdaagsefeesten zijn iedere zomer vaste prik op de agenda van de Nijmegenaar. Veel studenten feesten de hele nacht door om in de vroege ochtend de lopers uit te kunnen zwaaien. Ook voor liefhebbers van het wat rustigere werk is er veel moois te beleven. Zo wordt er klassieke muziek opgevoerd op de onderste verdieping van parkeergarage Kelfkensbos.

BENOEMINGEN

CHRISTOPH LÜTHY wordt per 1 juli de nieuwe decaan van de Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen.

ANNERIEK DE HEER wordt per 1 september directeur Dienst Personeel en Organisatie (DPO).

LUDO VERHOEVEN wordt per 1 juli 2016 bijzonder hoogleraar 'Variatie in communicatie, taal en geletterdheid'.

PERSONEEL

14 JULI, 19.00 uur. Het Promovendi Overleg Nijmegen (PON) krijgt een rondleiding door Stadsbrouwerij De Hemel. Uiteraard is er aansluitend een bierproeverij. Locatie: De Hemel, Franseplaats 1, Nijmegen.

19 T/M 22 JULI. Loop je mee met de Vierdaagse? Bezoek iedere dag dan even een van de verzorgingsposten van PV Radboud. Je kunt er terecht voor een kop koffie, thee, water of soep en je vermoeide spieren en voeten laten verzorgen door professionele handen.

HET GEDICHT

Alles wat we weten

Op sommige dagen trekt de zwaartekracht harder dan normaal, worden mijn gedachtes stuk voor stuk horizontaal gedrukt tot platte pannenkoeken die je moet omwentelen om eetbaar te zijn

ik ben te oud voor draaimolens
maar draaimolens niet voor mij
uiteindelijk draait alles door
kunnen we alleen maar hopen
kreukvrij uit de droger te komen

laten we dus koprollen maken om sneller
dan de wereld te draaien, laten we slalommen
tussen de streepjes en alles wat we weten
zoals ballerina's die het verschil tussen
draaien en dansen al lang zijn vergeten
want verdwalen is ook maar gewoon
de weg vinden in een andere volgorde.

MEREL VAN SLOBBE IS DE
NIEUWE CAMPUS-
DICHTER. IEDERE
MAAND SCHRIJFT ZIJ
EEN GEDICHT
VOOR VOX.

Radboud Reflects

www.ru.nl/radboudreflects

23 JUNI, 12.30 uur. Brexit? Actualiteitencollege door politicoloog Anna van der Vleuten. Wat zullen de gevolgen van een mogelijk Brexit zijn voor Nederland en voor de rest van de Europese Unie?

Locatie: Hal van het Erasmusgebouw
27 JUNI, 19.30 uur: Welcome to the Anthropocene. Debat met filosofen Peter Sloterdijk en Bernard Stiegler. Over het Antropoceen. In dit nieuwe tijdperk is voor het eerst in de geschiedenis niet de natuur, maar de mens de grootste geologische factor.

Engels gesproken. Aanmelden verplicht. Locatie: De Vereniging, Keizer Karelplein 2d.

28 JUNI, 19.30 uur: Draken. Beesten van verbeelding. Lezing door kerkhistoricus Peter Nissen en religiewetenschapper Paul van der Velde. Over draken in de kunsten. Locatie: Collegezaalcomplex, Mercatorpad 1.
19 JULI T/M 21 JULI: Festival Op 't Eiland. Met lezingen van filosofen René ten Bos, Daphne Brandenburg, Arjen Kleinherenbrink en Simon Gusman. Kaartjes verplicht. Locatie: Veur-Lent.

ADVERTENTIES

CineMec

BELEEF HET GROOTS!

DE PREMIUM ZAAL
DOLBY ATMOS
3D LASERPROJECTIE

DONDERDAGAVOND
€3 STUDENTENKORTING

FILM

PREMIUM
ACTIE | V.A. 23 JUNI

**Independence Day
Resurgence 3D**

FILM

PREMIUM
AVONTUUR | V.A. 7 JULI

**The Legend of
Tarzan 3D**

TICKETS VIA CINEMEC.NL
WILLEM VAN ARENBERGSTRAAT 4 6515 AT NIJMEGEN

COLOFON

Vox is het maandelijks
onafhankelijk magazine van de
Radboud Universiteit.

Redactie-adres: Thomas van
Aquinostraat 4.00.6B, Postbus 9104,
6500 HE Nijmegen, Tel: 024-3612112
redactie@vox.ru.nl

www.voxweb.nl / @voxnieuws

Redactie: Paul van den Broek, Tim
van Ham, Annemarie Haverkamp
(hoofdredacteur), Mathijs Noij,
Martine Zuidweg

Eindredactie: Lydia van Aert

Columnisten: Maarten van Gestel,
PH-neutraal

Aan dit nummer werkten mee:

Lydia van Aert, Merel van Slobbe

Fotografie: Bert Beelen, Nick van
Dijk, Artur Eranosian, Duncan de Fey,
Erik van 't Hullenaar, Thomas
Tolstrup

Illustraties: Mark Retera

Vormgeving en opmaak:

gloedcommunicatie, Nijmegen

Advertenties: Bureau van Vliet

Tel: 023-5714745

zandvoort@bureauvanvliet.com

advertentie@vox.ru.nl

Abonnementen: Personeelsleden,
studenten: €25,- o.v.v. student- of
personeelsnummer. Overigen: €35,-
over te maken op ING-Bank
NL24INGB0001363505

t.n.v. Stg. KU Radboud Universiteit,
Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen

Adreswijzigingen:

Abonnementenadministratie Vox
Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen
Tel: 024-3615804

Druk: MediaCenter Rotterdam

De volgende Vox verschijnt
op 11 augustus 2016.

Autoverhuur Nijmegen
Autoverhuur Nijmegen
Nieuwe Dukenburgseweg 13, 6534 AD, Nijmegen
Postbus 1130, 6501 BC Nijmegen
Tel. 024-3817161

Montasser AlDe'emeh

Lotte Jensen

Caspar Safarlou

Willem Halffman

Anya Topolski

Leon Wecke

Jafar Alhashime

